

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 30 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, SPALIS — OCTOBER 24, 1986

Nr. 208

LKB Kronika Nr. 68

Iš Vlado Lapienio teismų

(Tęsinys)

TEISMO NUOSPRENDIS

Nuorašas, Baudžiamoji byla Nr. 8-2.

Nuosprendis Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos vardu 1985 m. kovo 28 d. Vilnius

Lietuvos TSR Aukščiausiojo Teismo teisminė baudžiamoji bylų kolegija, susidedanti iš pirmininkaujantį teismo nario J. Riepšio, liaudies tarėjų A. Grigalavičienės ir A. Gudalavičiaus, sekretoriaujančią S. Brusokienę, dalyvaujant prok. J. Murauskui, viešajame teismine posėdyje išnagrinėjo baudžiamąją bylą, kurioje Vladas Lapienis, Antano, gimęs 1906 m. birželio 6 d. Latvijos TSR Daugpilio mieste, TSRS pilietis, lietuvis, gyvenantis Vilniuje, Gelvonų 27-7, pensininkas, teistas 1977 m. liepos 25 d. pagal I.TSR BK 68 str. 1 d. laisvės atėmimu trejiems metams su nutėmimu duvejiems metams, laisvės atėmimo bausmę, atlikęs 1979.X.20, o nutėmimą 1981 m. birželio mėn., vedęs, turintis aukštąjį išsilavinimą, kaltinamas pagal Lietuvos TSR BK 68 str. 2 d.

Teisminė kolegija, išnagrinėjusi bylą, nustatė:

Teisiamasis V. Lapienis nuo 1981 m. iki šių metų sausio mėn., siekdamas susilpninti Tarybų valdžią, gamino, platino ir laikė platinimo tikslu tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką žeminančių šmeižikinių prasimanymų turinčią literatūrą. Šiuo laikotarpiu rašė ir daugino platinimo tikslu „Tarybinio kalinio memuarus“. Juos spausdinio rašomąją mašinėlę J. Puodžiuko sodo namelyje, esančiame Vilniaus priemiesčio sode

„Riešutas“, O. Dranginytės bute Kauno mieste.

Minėtame J. Puodžiuko namelyje ir bute laikė nelegalius leidinius: „LKB Kroniką“ 10, 38, 46 numerius, „Einaujamųjų įvykių kroniką“ 36 leidimą, „Socializmas“, „Asmenybė ir tautinis sąmoningumas“, „Atsiskyrimas ir suartėjimas“, „Dabartinės visuomeninės — ekonominės sistemos ir jų perspektyvos“, mašiniščių Raisos Dort atviras laiškas laikraščiui „Trud“ redakcijai, „Atviras laiškas Leonidui Pliusčiui“, knyga „Lietuvių archyvas“ I (VI t.), brošiūras „Arkiavyskupas Mečislovas Reinyš“, J. Girmiaus „Lietuviško charakterio problemos“. Davė skaityti Puodžiukui.

Vilniaus mieste nešiojosi ir laikė nelegalius leidinius „LKB Kroniką“ 57, 58, 59 ir 60 numerius, „Lietuvos ateitis“ 6 numerius, rankraščius „Gulago dantračiai truškina AT“, „Belgrado konferencija“, mašiniščius „Lietuvių tautos dorovinės kultūros problemos“, „Kunigas D. Dudko dėl jo padaryto pareiškimo“. Be to, V. Lapienis namuose laikė rankraščius, prasidedančius žodžiais „Pagal Tarybinę Konstituciją, visi...“, „deja, šiuos teiginius patvirtina...“, „Tą knygą saugoju“, „Teroru kovotojų nepalauši“, „Daumantai — 10“, namudinę brošiūrą „Mano gyvenimo kryžkelės“. Kauno mieste nešiojosi nelegalius leidinius „LKB Kroniką“ 62 ir 63 numerius, „Lietuvos ateiti“ 8 numerį, „Aušra“ 42 numerį.

Visuose šiuose kūriniuose šmeižiama tarybinė valstybinė ir visuomeninė santvarka, iškreiptai traktuojami tarybinės demokratijos principai, kritikuojama marksistinė-lenininė ideologija, šmeižiama TSRS politika religijos srityje.

(Bus daugiau)

Maskva įsakė dar 5 išvykti

Maskva. — Sovietų Sąjunga įsakė dar penkiems Amerikos diplomatams išvykti iš Maskvos. Taip pat įvedė suvaržymus tiems Amerikos pareigūnams, kurie yra tik laikinai atvykę į ambasada specialiam darbui, ir uždraudė priimti amerikiečių diplomatų kvietimą apsilankyti jų butuose. Atsukti ir visi 260 tarnautojų, kurie buvo sovietų piliečiai, dirbę įvairius darbus Amerikos ambasadoje.

Sovietų užsienio ministerijos kalbėtojas Gennadij Gerasimov dar pridėjo, kad bus imtasi kitų žygių, jei Amerika ir toliau elgsis diskriminuojančiai prieš sovietų misijas. Jis pasakoja, kad dabar 220 amerikiečių yra ambasadoje ir 25 Leningrado konsulate Penki šimtai amerikiečių atvyksta kiekvienais metais laikinai darbams ir maždaug 200 svečių kasmet. Ambasadorius Arthur Hartman praėjusiais metais turėjo 63 svečius. To nesą sovietų ambasadoje Washingtono ir San Francisco konsulate.

Kongresas visad priešinosi

Visi tarnautojai — tarnaitės, šoferiai, mechanikai,

remontuotojai, sekretorės ir raštininkės — samdomi iš Maskvos, turėjo tuoj palikti Amerikos ambasadą. Daugelis jų ten dirbo daug metų, tvarkydami reikalus su sovietų biurokratija.

Amerikos Kongreso nariai jau seniai buvo priešingi, kad Amerikos ambasadoje dirba rusai, kurie reguliariai turi pranešti apie savo darbo pobūdį sovietų atitinkamoms įstaigoms. Bet amb. Hartman sako, kad jų buvimas ir jų darbas yra vienintelis amerikiečių kontaktas su sovietų žmonėmis. Ir mažiau kainuoja. Jų algos esančios nuo 350-560 dol. per mėnesį.

— Chicagoje ir apylinkėse 34,538 žmonės yra užregistruoti dukart balsavimo sąrašuose, praneša Garbingų Rinkimų komitetas. Jie patikrino 200 adresų ir rado, kad naujai užsiregistravusieji savo adresams panaudojo tuščius žemės sklypus, mokyklų adresus ir traukinių bei parkų vietas. Taip pat buvo panaudoti ir kompiuterių duomenys patikrinant Social Security numerius, gimimo datas ir mašinų vairavimo leidimus.

Nato valstybių gynybos ministrai po pasitarimo Gleneagles, Škotijoje. Iš dešinės Giovanni Spadolini iš Italijos, Caspar Weinberger iš JAV; ketvirtas iš eilės George Younger iš Britanijos, Lordas Carrington iš Britanijos yra trečias iš dešinės.

Vokiečiai apie pabaltiečių veiklą

Berlynas. — Apie pabaltiečių veiklą Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijoje (ESBK) liepos 29 d. laidoje rašo įtakingas Vakarų Berlyno dienraštis Der Tagespiegel: „Nė viena ESBK konferencija ar žinovų susirinkimas nepaiešina be Vakaruose gyvenančių Pabaltijo išeivių, kurie primena apie jų senojai tėvynėje gyvenančių tautiečių nelaisvę. Tai buvo įspūdingai parodyta pernai Ottawoje įvykusiam žmogaus teisių žinovų susirinkime ir ši pavyraujanti Berne, kur 35 ESBK dalyvaujantys valstybės nagrinėjo žmonių ryšių padėtį visoje Europoje“.

Apie Vienos konferenciją

„Ryšium su lapkričio 4 d. Vienoje prasidėsiančia 3-ja ESBK konferencija, pabaltiečiai išeiviai jau dabar vėl atkreipia dėmesį, kad su jais reikės skaičiuoti ir Vienos sostinėje“, teigia Der Tagespiegel. „Jie gali būti visiškai patenkinti dauguma Vakarų Europos valstybių, JAV ir Kanada Dauguma šių valstybių niekad nepripažino prieš 46 metus įvykusios ir tarpautinė teisė pažeidusios Pabaltijo valstybių okupacijos; Romoje, Londone ir Washingtono net veikia Pabaltijo atstovybės, kurių atstovus tenykštės vyriausybės pripažįsta kaip teisėtai atstovaujančius Sovietų Sąjungos okupuotoms valstybėms“.

Anot vokiečių dienraščio, pabaltiečių išeivių veikla turi du tikslus: „Jie nori išvengti, kad Vakarai įprastų prie padėties, kuri tęsiasi be pasikeitimų jau 46 metus“. Taip pat, „jie nori be atvangos informuoti pasaulio viešąją nuomonę, jog pabaltiečiai, kaip ir anksčiau, reikalauja, kad sovietai gerbtų tautų laisvo apsisprendimo teises“.

Patrankų pašaras

„Naujausiose dviejų pabaltiečių išeivijos periodinių leidinių laidoje — Vienoje išeinančiose Osnachrichten ir Duebendorfe prie Zūricho leidžiamose lietuvių spaudos agentūros Eltoje — pabaltiečiai nurodo, kad jų nelaisvę tautiečius sovietai naudoja kaip „patrankų pašarą“ (Afganistane) ir „bandymų kiauilytes“ (Černobylio srityje)“, rašo Der Tagespiegel.

Neteisėbė nevis teisybė

Pasak dienraščio, „gerai žinoma, kad pabaltiečiams, kaip ir kitoms prievartinės sovietinės valstybės tautoms, atimtos pagrindinės — nuomonės, informacijos ir netrukdomo judėjimo — teisės. Milijonų pabaltiečių išeivių didžiam liūdesiui, daugelis Vakaruose mano, kad ši padėtis nepasikeis. Nelaisvę lietuvių, latvių ir estų interesų atstovai — kurie ypač JAV ir Kanadoje turi įtakingų atstovų parlamentuose ir užsienio reikalų ministerijose — nenulstamai kreipia visuomenės dėmesį į tai, kad neteisėbė ir laiko tėkmėje negali pavirsti teisybe. Jie tai ypač įspūdingai pademonstravo pernai įvykusio ir daug dėmesio atkreipusio Pabaltijo tribunolo Kopenhagoje metu. Jo dalyviai liudijo apie nuolatinius žmogaus teisių pažeidimus Pabaltijoje, žmonių ryšių draudimą, intensyvias sovietų pastangas sunaikinti šių trijų tautų etninę tapatybę“.

Der Tagespiegel priduria, kad Pabaltijo tautos buvo 1940 m. „prieš savo norą įjungtos į Sovietų Sąjungą, Stalino laikinam partneriui Hitleriui atidavus Pabaltijį sovietinių interesų sferai“.

Demonstracijos pagal užsakymą

— Atlanta. — Šią savaitę Amerikoje, lyg paspaudus mygtuką, prasidėjo demonstracijos prieš strateginio apsigynimo iniciatyvos planą, kurį didžiosios spaudos žurnalistai pavadino „žvaigždžių karu“. Jie demonstravo prieš Amerikos apsigynimo sistemą, kurią siūlo prez. Reaganas.

Demonstracijos buvo organizuojamos žmonių grupėmis, kuri save pavadino „No Business As Usual“. Šis apsigynimo planas esąs pirmasis žingsnis į tretįjį pasaulinį karą. Washingtono demonstravo galbūt 50 jaunų žmonių, kurie šaukė: „Mes esame ateitis, be bombos“. Atlantoje gal apie šimtas demonstravo prieš Georgia Tech, kur vyksta įvairūs apsigynimo tyrinėjimai.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Marshall saloms, kuriose yra labai slapta raketų bazė, po 39 metų Amerikos valdymo buvo suteiktos pusiau laisvos valstybės teisės. Washingtonas ir toliau galės laikyti raketų bazę dar 30 metų. Taip pat šiai vakarinei Pacifico salų tautėlei bus duodama 30 mil. dol. kasmetinė parama per penkiolika metų. Amerika ir toliau pasiliko teise kontroliuoti karinius ir gynybos reikalus.

— Nicaragvos Liaudies Tribunolas atsisakė Sotelio advokato Enrique Sotelio prašomą amerikiečio Hasenfus bylos pratęsimą, kad būtų laiko pasiruošti jo gynybai. Sotelio pasakė, kad jam net nebuvo įteiktas raštas, kuo Hasenfus yra kaltinamas.

— Houstone Johnsono erdvės centre bus statomas 40 mil. dol. vertės centras, kuriame bus mažas astrodromas ir filmų rodymo cnetras apie erdvių skrydžius ir su tuo susijusia labai įdomia programa erdvėje.

— Sovietų Sąjunga spalio 13 d. paleido skristi apie Žemę dirbtinį palydovą, pavadintą Kosmosas — 1783. Sakoma, kad palydove yra moksliniai aparatai, kuriais tiriama kosminė erdvė.

— Lenkijos komunistinė vyriausybė atsisakė be paaiškinimo duoti Lech Walesai, Nobelio premijos laureatui, leidimą važiuoti į Ameriką, kur Los Angeles mieste jam turėjo būti įteiktas apdovanojimas už žmogaus teisių gynimą.

— Čilėje Santiago mieste buvo užmuštas amerikietis iš Washingtono, D.C., kai jis su savim nešėsi bombą ir tuo metu buvo areštuotas.

Californijos Sunnyvale miestelyje, kur yra apsigynimo įrankių gamimo vieta, demonstravo gal 100 žmonių. Lockheed įmonė, kuri turi SDI kontraktus ir specializuojasi prieš atskrendančias raketas, buvo demonstrantų taikinys.

Clevelende gal 75 žmonės susirinko prie NASA tyrimo centro ir ten 21 buvo areštuotas už netvarką gatvėse.

Iš viso tą dieną tuose miestuose buvo sumta 93 žmonės. Jie daugiausia aiškinosi, kad nepasisekė Islandijos pasitarimai juos privertę demonstruoti.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-23

NATO valstybės reikalauja garantijos

Gleneagles. — Nato valstybių gynybos ministrai, susirinkę Škotijoje į pasitarimą, Amerikos delegacijai pasakė, kad Europos kraštai pritaria strateginiam atominių ginklų sumažinimui, bet turi būti garantuotas konvencionalinių ginklų balansas tarp Nato ir Varšuvos šalių.

Dviejų dienų konferencijoje Nato šalys, o ypač Vokietija ir Didžioji Britanija, pareiškė susirūpinimą, kad gali būti prarasta apsauga, kurią teikia atominiai ginklai Europai. Baigiant konferenciją, Britanijos Gynybos ministeris George Younger pakartotinai išpėjo, kad strateginių branduolinių raketų eliminavimas nebūtų išmintingas, jei konvencionaliniai ginklai, įskaitant ir cheminius ginklus, nebūtų kontroliuojami. Britų vyriausybė yra labai susirūpinusi galutiniu susitarimu panaikinti branduolines raketas iš viso, jei tuo pačiu metu nebus atitinkamo sumažinimo konvencionalinių pajėgų.

Vėliau šis Nato ministerių pasitarimas pareiškė išimtinai vieningą nuomonę ir sveikino prez. Reagano laikyseną su Gorbačiovu Islandijoje.

Dar apie Islandiją

Ten buvo kalbama apie visiška sovietų ir amerikiečių vidutinių distancijų raketų išvežimą iš Europos ir kad pamažu būtų sulaukyti atominiai bandymai. Amerika pasiūlė, kad strateginės raketos būtų per 10 metų laikotarpį eliminuotos. Sovietai atsakė su pasiūlymu eliminuoti visus ilgų distancijų ginklus. Kai kuriais šiais klausimais nebuvo, kaip žinoma, prieita labai įdomia susipratimo.

Gynybos departamento sekr. Caspar Weinberger pasakė reporteriams, kad jis gerai suprato europiečių ir palaiko jų poziciją. Kariniais reikalais Europos gynybos ministrai pageidavo, kad ginklų sumažinimo reikaluose jie būtų iš anksto informuoti ir gautų pareikšti savo nuomonę. Amerikiečiai užtikrino europiečius, kad kai kurie atominiai ginklai vistiek liktų Europoje, nežūrint kaip būtų sutarta. Trumpųjų distancijų branduolinių ginklų visada bus jėgų išbalansavimui.

Atsisakė teisti nacius

Berlynas. Vakarų Berlyno oficialūs pareigūnai šią savaitę pranešė, kad jie daugiau nebesidomės vyresnio amžiaus žmonėmis, kurie kadaise priklausė nacių žmonių teismui.

Teisingumo minist. Rupert Scholz sako, kad tos srities žinių rinkimas ir jų apkaltinimo paruošimas nebebus vykdomas, nes daugumas dėl savo amžiaus nebegali teismo eigoje dalyvauti ir pagaliau nesą pakankamai įrodymų apie jų nusikaltimus.

Robert Kempner, buvęs Amerikos advokatas ir patarėjas Nuernbergo karo nusikaltėlių teisme, pavadino šį nutarimą tragedija teisingumui. Vokiečiai Berlyne mano, kad tuo metu visi turėjo klausyti nacių įsakymų, jei norėjo gyventi.

Reykjavikas sujungė Europą

Vakarų Europos kraštai bijojo, kad Islandijos pasitarimai nebūtų žalingi jų kraštų gynybai, o ypač Nato organizacijai. Tik dabar lengviau atsikvėpė, kai buvo paaiškinta Amerikos pozicija pasitarimuose. Kanclerio Helmut Kohl patarėjas pasakė, kad Reykjaviko nepasisekimas buvo kaip tik laiku. Sovietų grėsmė tebėra, kaip buvusi. Tuo pačiu metu Londone anglų premjerė Margaret Thatcher ir Prancūzijos prez. Mitterand labai aiškiai pasisakė savo bendrą pareiškime, kad būtų palikti atominiai ginklai Nato centruose. O praeitą penktadienį kalbėdamas prancūzų užsienio reikalų min. Jean Raimond Prancūzijos parlamente pasakė, kad „visiškas Amerikos raketų išvežimas iš Europos būtų pražūtis“.

Vak. Vokietija yra visada susirūpinusi Rytų Vokietijoje iš Čekoslovakijoje išdėstytomis SS-21, SS-22 ir SS-23 raketomis, kurios nukreiptos prieš ją. Nato gi tebeleiko pasenusias Lance raketas, palyginus su moderniomis Varšuvos pakto trumpųjų distancijų raketomis.

Išgąsdino prancūzus

Prancūzus išgąsdino Reykjavike pramatytas 50% strateginio arsenalo sumažinimas. Kai sekr. Shultz Bruselyje informavo Europos valstybių užsienio reikalų ministerius, jis pasakė, kad strateginiame sumažinime yra įskaitoma ir Prancūzija su Britanija. Tai labai sujaudino prancūzus, kurie jau seniai reikalavo tam tikrų sąlygų prieš sumažinant jų karines pajėgas. Ir daugelis Vakarų Europos karinių ekspertų sakė, kad jie nesą tikri, ar Mr. Reagan žino, ką jis iš tikrųjų daro Reykjavike.

Aliarmas Nato šalyse

Lawrence Freedman, kuris laikomas branduolinės strateginio autoritetu, iš Londono universiteto, pažymėjo, kad visose Nato vyriausybėse kilo aliarmas dėl Islandijos pasitarimų. „Visuos dalykuos yra profesionalizmo stoka“, sakė Fredman apie Reagano laikyseną Reykjavike. „Tai, kas yra aliarmuojančio, yra lengvabūdiškumas“.

„Tai nėra rimtai“, pareiškė vienas prancūzų valdžios vyresnis oficialus pareigūnas, turėdamas mintyje Reagano pasiūlymą sunaikinti visas branduolines raketas. „Mano įspūdis yra toks, kad negali leisti du vyrus tartis šeštadienio naktį vaiduoklių name“. Kaip žinome, Islandijoje visą laiką eina kalbos, kad tame name prie vandenyno, kuriame buvo pasitarimai, vaidenasi.

KALENDORIUS

Spalio 24 d.: Antanas Klar., Nunilė, Gluoda, Valdmantas. Spalio 25 d.: Izidorius, Darija, Švitrigaila, Skalva.

ORAS

Saulė teka 7:20, leidžiasi 5:58.

Temperatūra dieną 58 L, naktį 40 L. Debesuota, galimas lietus.

SPORTO APŽVALGA

Golfas

PASIBAIGĖ TURNYRŲ SEZONAS

Čempionų turnyras

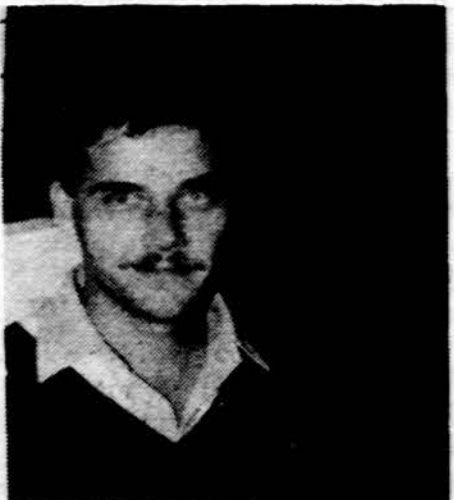
Čempionų turnyras įvyko spalio 12 d. Fox Bend C.C., Oswego, IL. Dalyvavo 52 žaidėjai ir žaidėjos. Po turnyro buvo pietūs, pereinamųjų taurių ir plakečių įteikimas. Trumpą žodį tarė klubo pirmininkas Edvardas Lapas, padėkodamas visiems už gausų dalyvavimą turnyruose; dėkojo mecenatams už dovanotas pereinamas taures. Jono Paugos memorialinę taurę A klasėje laimėjo Tomas Lapas „gross“ 70. B klasėje mecenatas Zenonas Petkus — laimėjo Zigmąs Urba „gross“ 82. C klasėje mecenatas Juozas Bacevičius — laimėjo Modestas Atkočiūnas „gross“ 89. D klasėje mecenatas dr. Jonas Valaitis — laimėjo Greg Mardosz „gross“ 94. Senjorų klasėje mecenatas dr. E. Ringus — laimėjo Edvardas Lapas „gross“ 87. Moterų klasėje mecenatas dr. O. Nakas — laimėjo Aldona Vaitkienė „gross“ 91. Jaunių klasėje mecenatas dr. V. Dargis — laimėjo Antanas Paulavičius „gross“ 119.

Plaketės „net“ A klasėje laimėjo Rimas Bikulčius 67. B klasėje — Jonas Cinkus — 68. C klasėje — dr. Osvaldas Nakas 68. D klasėje — Juozas Baranauskas 66. Senjorų klasėje — dr. Jonas Valaitis, moterų — Rūta Mardosz 72. Jaunių — Darius Marchertas 86. Arčiausiai prie vienašalės išvieno smūgio „par“ 3 — Al Žvinakis, iš dviejų smūgių

„par“ 4 — Zigmąs Urba. Sveikiname laimėtojus. Saulius Plenys parodė idėjų video filmą iš ŠALFAS sąjungos tarpmiestinio golfo varžybų Georgetown Golf and C.C. Toronte.

Metinis banketas

Chicago Lietuvos Golfo klubo metinis banketas įvyks šeštadienį, lapkričio 15 d., 7 val. vak. Harry Raday Lodge (buvusi Midlothian Lodge), 145 prie Kedzie Ave. Kaina asmeniui 20 dol., maistą gamins Vida Talandytė. Dėl informacijos ir rezervacijos skambinti Liabei Lapienei — 343-8857. Kvietiamie ir laukiame visų dalyvavimo.

Tomas Lapas, Chicago Lietuvos Golfo klubo čempionų turnyre A klasėje laimėjęs pereinamąją Jono Paugos memorialinę taurę.

Žiemos išvyka

Malonu pranešti, kad Chicago Lietuvos Golfo klubas ateinančią žiemą ruošia dviejų savaitių golfininkų išvyką į šiltesnius kraštus. Išvyka numatyta sausio 31 — vasario 14 d. į Puerto La Hadas, Manzanillo, Mexico. Išvykos organizatorius Stasys Baras. Visi golfininkai kviečiami dalyvauti. L. L.

Futbolas Chicagoje

„LITUANICA“ SUTRIUŠKINO

„LIONS“ 8:1

Prieš rungtynes su ukrainiečių komanda „Lions“, jei kas turėjo abejonių, ar pavyks mūsų vyrams laimėti prieš juos žaidžiant ne savo aikštėje ir be geriausio gyniko Andriaus Krygerio, pradėjus rungtynes abejonės netrukus pranyko. Po pradinio švilpuko „Lions“ smarkiai užatakavo mūsų aikštės pusę ir apie 10 minučių, kaip tikri liūtai, draskėsi netoli vartų, visai nenujaušdami, kas jų laukia, kai tas antpuolis bus palaužtas. Atlaikius jų pradinį antpuolį, prasidėjo turtingos įvarčiai „Lituanicos“ komandos atakos. Desperatiškai besigindami, „Lions“ 10-toje minutėje patys įsimušė pirmąjį įvartį — gera paslauga, nes pradžia visada sunki. Po kelių likusių minučių Henris Jenigas stipriai šūviu įkrito nelaukiamai ir 2:0. Po kelių minučių jis vėl pataikė į vartų kampą — 3:0. Ir netrukus stiprus, žemas Algio Krygerio šūvis rado vietą „Lions“ vartų tinkle — 4:0. Kai tik pradėjus iš centro mūsų komandos atsarginis J. Caw su kamuoliu atsidarė jų vartuose ir rezultatas pasidarė 5:0, iš nusteibimo jis vos neapalpo, nes tai buvo jo pirmas įvartis žaidžiant pirmoje komandoje. Kai po poros minučių H. Jenigas savo tipišku šūviu realizavo 11 metų būdinį padarydamas 6:0, atrodė, kad

ši kartą jau reikės įvarčius tuzinais skaičiuoti. Kaip tik nuo tada ir prasidėjo ilgesnė pertrauka, kurios metu, prieš pat puslaikio pertrauką, „Lions“ pasiekė garbės įvartį, rezultatai sušvelnindami 6:1. Po pertraukos „Lions“ komanda atrodė mažiau nervinga ir visą puslaikį sugebėjo išlaikyti apylygi neblogos klasės žaidimą, kas vykusiai derinosi su sauleta, gražia diena ir puikia aikšte. Užtruko apie 15 min., kol St. Jenigas su galva įkrito ne atsiktinai, bet tikrai netaikniai į vartų — 7:1. Puslaikiui artėjant prie pabaigos St. Jenigo stiprus šūvis, prasukęs pro vartininko blauzdas, rezultatai pakėlė ligi 8:1.

Kad ir kelintas šiais metais tokiais aukštais rezultatais „Lituanicos“ komandos laimėjimas dar nereiškia, kad ji jau nebeužgimusi. Tai yra tik eilinis žingsnis į tikslą — į Major divizioną — aukščiausią mėgėjų klasę. Švenčiant trisdešimt šeštuosius gyvavimo metus, ko ne patys steigėjai, tikriausiai, nespėję, būtų gera intencija atžymėti pokylių. Toks pokylys kaip tik ruošiamas Lietuvos Tautiniuose namuose lapkričio 29 d. Futbolo entuziastai — rėmėjai kviečiami tam įvykiui ruoš-

Čempionų turnyre laimėjimais džiaugiasi motina ir duktė — Aldona Vaitkienė ir Rūta Mardosz.

PASIRUOŠIMAI III-SIOMS PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖMS

Australijos lietuviai vispasiškai ruošiasi 1988 Australijoje vyksiančioms III-sioms Pasaulio Sporto žaidynėms. Ir čia didžiausias rūpestis reikalingų lėšų telkimas, kas Australijoje ypač nelengva dėl gyvenančių lietuvių skaičiaus. Bet tai nei kiek nemažina jų entuziazmo ir iniciatyvos. Štai kaip apie dalį lėšų telkimo pastogę praneša „Mūsų pastogėje“ A. Litis straipsnyje.

Sporto žaidynių loterija

III-sios Pasaulio Lietuvos Sporto Žaidynės vyks 1988 m. Australijoje. Jas rengti pavesta Adelaidės Lietuvos sporto klubui „Vytiš“. Ši didžiulė sportininkų šventė vyks kartu su Lietuvos Dienomis. Jau dabar Adelaidėje sudarytas žaidynių organizacinis komitetas, kuriam vadovauja Jurgis Jonavičius. Jaunesniosios kartos sportininkai gal mažiaus žino apie J. Jonavičių, kuris ne kartą yra buvęs ALFAS pirmininku, plačiai reikšėsi lietuviškoje veikloje: vienas svarbiausių jo sportinių darbų — labai pasisekęs organizavimas I-sios Amerikos lietuvių krepšinio šventės įvykių į Australiją 1964 m. J. Jonavičius ir vėl apsiėmė organizuoti III-sias Pasaulio Lietuvos Sporto Žaidynes. Darbas yra milžiniškas, ypač šiais sunkiais Australijai krizės laikais.

„Zalgirio“ krepšinininkai pergalė pirmose šių metų Europos taurės rungtynėse. Tas Bukarešto mieste prieš vietos Steaua komandą sužaistas rungtynes žalgiriečiai laimėjo 107:90. „Zalgiriu“ taškus pelnė: V. Chomicius, A. Sabonis 20, S. Jovaiša 15, R. Kurtinaitis 13, R. Čivilis 10, A. Visockas 6 ir kiti mažiau.

Spalio 9 d. Kaune įvyko antrasis susitikimas tarp šių dviejų komandų (laimėtojas išvedamas pagal per abi rungtynes pasiektą rezultatą). Nežiūrint, jog rumunai stengėsi pasirodyti geriau negu pas save namuose, ši kartą juos ištikėjo dar didesnis pralaimėjimas: kauniečiai nugalėjo net 108:78(63-32).

Rumunai neparodė didesnio pasipriešinimo ir rungtynės buvo gana vienašališkos. Iš Rumunijos čempionų buvo galima laukti daugiau, ypač, kuomet jie neseniai draugiškose rungtynėse įtikinančiai du kartus įveikė gana pajėgią Lenkijos komandą — „Legija“.

Dabar žalgiriečių laukia antrasis susitikimas tose pačiose Europos šalių nugalėtojų taurės varžybose. Atrodo, juo bus Turkijos čempionai, kurie žalgiriečiams jau yra pažįstami, nes prieš tą komandą kauniečiai žaidė turnyre Vakarų Vokietijoje. Tuomet nelabai sunkiai laimėjo lietuviai (138-118). Turklai Lenkijoje nugalėjo Lenkijos čempionus 95-83.

Reikia pažymėti, jog ši kartą rungtynėse dėl „Sidabrino krepšio“ (tai Europos taurės prizas) nežaidžia žalgiriečių labiausiai nemėgstama komanda — Jugoslavijos „Cibona“ (buvęs Europos taurės laimėtojas), kuri šiame turnyre tapo Jugoslavijos čempionu. Taigi, žalgiriečiams gal bus kiek lengviau šį sezoną varžytis.

J. J.

„GRANITO“ RANKININKAI

Šiemet rungtynėse dėl Europos taurės dalyvauja ir kita Kauno komanda — tai „Granitas“. Ši komanda, kaip Sov. Sąjungos sidabro medalių laimėtoja rankinyje, gavo teisę rungtyniauti taip vadinamose IHF taurės varžybose.

Pirmasis susitikimas „Granitą“ suvedė su Suomijos Sjunecos rankininkais suomių aikštėje. Kauniečiai šį kartą buvo visa galva pranašesni už savo varžovus ir laimėjo 33-16 (19-6). „Granito“ naudai įvarčius pelnė: G. Mikulėnas 7 (jis gavo geriausio rungtynių žaidėjo prizą), R. Valuckas 6, V. Milačūnas ir E. Miknius po 5, V. Novickis 4, R. Dumbliauskas ir S. Vasiliauskas po 2, A. Mockeliūnas ir V. Babarskas po 1.

Antrosios rungtynės tarp šių komandų turėjo įvykti Kauno sporto halėje; rezultatų dar neturime. Tačiau šios rungtynės, atrodo, bus tik formalumas, nes kauniečių pranašumą niekas neabejoja. Todėl ateinančiame rate kauniečių laukia jau gana pajėgūs Danijos rankininkai — Kopenhagos „Gladsakės“ komanda, kuri net 8 kartus yra buvusi Danijos čempione (šiemet ji užėmė II vietą). Todėl „Granitas“ prieš datus jau turės gerokai pasistengti.

KOVOJA „ZALGIRO“ FUTBOLININKAI

Salija krepšinininkų bei rankininkų, lietuvių sporto mėgėjų dėmesys krypta ir į Vilniaus „Zalgirio“ futbolininkus, kurie dalyvauja Sov. Sąjungos aukščiausioje futbolo lygoje. Čia, kaip žinome, žalgiriečiams reikia kovoti su tarptautinio garso futbolo vienuolikėmis iš „placiosios tėvynės“. Ašku, lietuviai tarptautinėje plotmėje nėra daug žinomi, nors jų pasekmės prieš garšiasias sovietines komandas, palyginus, yra gana geros.

Šių metų pirmenybėse, po 25 rungtynių žalgiriečiai stovi 6-je vietoje (iš 16 komandų), surinkę 24 taškus. Tačiau žalgiriečių padėtis dar nėra labai tvirta, nes daugumas komandų turi maždaug po lygiai taškų (pav. dar ir 14-ta vieta yra atsilikusi tik dviem taškais).

„EGLĖ“ SĖKMINGAI PRADĖJO TURNYRĄ

Vilniaus „Eglės“ rankininkės sėkmingai pradėjo šių metų Sov. Sąjungos aukščiausios lygos moterų rankinio čempionato turnyrą. Vilnietės pirmąją varžybų dieną 27:23 įveikė Krasnodaro „Kubanes“ rankininkes. Antrą varžybų dieną vilnietės nugalėjo Beregovo „Baktianka“ 24:23. Spalio 8 d. Vilniuje vykusiose rungtynėse „Eglė“ 22:20 laimėjo prieš Brovarų „Plamios“ rankininkes.

GRAŽIAI PASIREIŠKĖ BAGINSKAITĖ

Vilnietė Kamilė Baginskaitė, dalyvaudama Šiauliuose vykusiose Sov. Sąjungos moterų šachmatų pirmenybių pusfinalio varžybose, laimėjo pirmą vietą. Ji pelnė 10 taškų iš 13-kos galimų. Tokiu būdu Kamilė užsitikrino galimybę dalyvauti finalinėse varžybose.

IRKLININKĖS ČEMPIONĖS

Kijevo vykusiam akademiniuo irklavimo neolimpinė rungtynėse čempionė puikiai pasirodė ok. Lietuvos moterų aštuonvietės irklininės, neseniai tapusios ir „Tiesos“ regatos nugalėtojomis. Lietuvių ekipažai E. Vitkutė, G. Malinauskaitė, S. Brazauskaitė, E. Cepulytė, V. Lastauskaitė, D. Jokubauskaitė, I. Jankauskaitė, V. Bernotaitė ir V. Tautavičiūtė Kijevo aplenkė visas varžoves ir tapo čempionėmis. Čempionių treneris A. Baulbis irgi džiaugiasi šiuo laimėjimu.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS—161000)

Published daily except Sundays and Mondays. Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL. Subscription Rates: \$53.00. foreign countries \$53.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiunami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymimas, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto		
	metams 1/2 metų 3 mėn.	
Chicago ir Cook County	\$53.00	\$30.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00	\$30.00
Užsienyje	\$53.00	\$30.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00	\$30.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisyso nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo gavybos sąlygų.

„ATLANTUI“ NESISEKA

Klaipėdos „Atlanto“ futbolininkus lydi nesėkmės. Jie šiuo metu Sovietų Sąjungos pirmosios futbolo lygos

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukšta nuimant ofis)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėsiųjų venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 595-2002
Valandos pagal susitarimą;
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

Tel. RE-liance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHODONTICS — karūnelės,
titledai, plokštelės ir bendroji praktika.
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

čempionato rungtynėse turi surinkę 24 taškus ir turnyrinėje lentelėje yra tik priešpaskutinėje vietoje.

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-6; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-o.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOCAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0869
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarimu

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Sešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas Vizinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7555

Ofs. tel. 586-3106; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽIUBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadieniais pagal susitarimą

KUR GI TOS ŽMOGAUS TEISĖS?

Vyslupas Paulius Baltakis, lietuvių katalikų išeivių vyriausias sielų ganytojas, kun. Kazimieras Pugevicius, Lietuvių informacijos centro New Yorke direktorius, ir Vytautas Volertas, JAVLB krašto valdybos pirmininko pavaduotojas, kartu su kitais žmogaus teisių aktyvistais, taip ši grupė buvo pavadinta ją kviečiant, seho Baltuosiuose rūmuose ir klausėsi JAV prezidento Reagano kalbos apie žmogaus teisių pažeidimą Sovietų valdomose kraštuose ir jo pažadą tą klausimą kelti Islandijoje susitikimo su Gorbačiovu metu. Minėjo prezidentas Lietuvą ir Pabaltijo kraštus, kalbėjo ir Valstybės departamentui pareigūnas žmogaus teisių reikalams. Šiam žmonių būriui, susidedančiam ne vien tik iš tautinių mažumų atstovų, bet ir iš žinomų žmogaus teisių gynėjų amerikiečių, buvo parodytas ir prieš kelias dienas iš Sovietų vergijos išlaisvintas Orlovas, kaip europiečių įprasta, kalbėjęs net 20 minučių ir taip sunaudojęs klausimams skirtą laiką. Buvo norėta pabrėžti, kaip svarbus Amerikos valdžiai yra žmogaus teisių klausimas už geležinės uždangos ir kaip net prezidentas pasiryžęs tas teises ginti, net ir tokiam svarbiame pasitarime, pavadintame viršūnių konferencija. Telefonu paklaustas JAV Lietuvių Bendruomenės atstovas Vytautas Volertas atsakė, kad jis buvo įtikintas, jog prezidentas Gorbačioviui šį klausimą pasitarime kels visu savo „svoriu“.

Tai buvo antradienį, spalio 7 d. Ketvirtadienį, spalio 9 d., JAV prezidentas Reaganas išvyko į Islandiją, kur turėjo praleisti visą savaitgalį, besitardamas su Sovietų Rusijos diktatoriumi.

Spalio 11 d., šeštadienį, vėl vakare televizijoje išgirdome pirmąsias žinias apie tos konferencijos eigą. Ne visiškai aiškiais užuominomis ir dar labai atsargiai parinktais žodžiais oficialūs JAV valdžios pranešėjai skelbė apie galimus ir labai teigiamus, net visiškai nenumatytus, rezultatus nusiginklavimo srity ir žymų sumažinimą branduolinių ginklų. Sekmadienį apie pietus po rytinio Reagano ir Gorbačiovo susitikimo jau labai garsiai visos televizijos stotys žymiausių amerikiečių žurnalistų lūpomis skelbė apie jau beveik tikrą istorinį susitarimą per pusę sumazinantį, o per kelis metus gal ir visiškai panaikinantį branduolinius ginklus, dabar išdeštytus po visą pasaulį ir galinčius jį sunaikinti. Tų žymiųjų žurnalistų, ypač nuolaidesnių Sovietų Sąjungai — deja, tokiu Amerikoje jau yra daug kartų per daug, — veidai švietė džiaugsmu, sudarydami mums ir šioji tokių baiminimosi įėjusios dėl galimo Gorbačiovo didelio diplomatinio laimėjimo. Tarp tų visų žurnalistų skelbiamą gal ir ne visiems, bet tik daugeliui ir jų viltingų žinių, teko nugirsti ir tokią abejonę: „Kaip gi su tomis žmogaus teisėmis, kaip su Afganistano žiauriomis kovomis, ar tie reikalai jau pradingo?“ Ir tik pora tokių užuominų tuo metu teteko girdėti, nes visi žinių pranešėjai laukė iš anksto nenumatytą, bet tik pasitarimų eigoje sutarė dar vieno pridėtinio Reagano-Gorbačiovo susitikimo, įvykstančio spalio 12 d., sekmadienį, po pietų, kuriame pagal tuos pranešėjus turėjo įvykti istorinis, lemiantis susitarimas, gal net ir visiškai panaikinti vienų ir kitus nutaikytus ir ketinančius Sovietų Rusijai ir JAV sunaikinti branduolinius ginklus.

Šis paskutinis susitikimas pasibaigė visiškai nesutaria-

mu, nes paaiškėjo, kad, pagal patį prezidentą Reagana, Gorbačiovas reikalavo iš amerikiečių atsakyti „žvaigždžių karą“, taip panaikinant patią pagrindinę ir viltingiausią Vakarų pasaulio apsigynimo sistemą. JAV prezidentas pasakė, jog tokio reikalavimo „jis negali ir negalės priimti“. Apie tai išgirdus, patyrusių žurnalistų veidai išsijojo ir, žinoma, dėl to jiems kalti Amerikos vadai, ypač pats prezidentas, atsiskaitė nuginkluoti Vakarų pasaulį ir palikti jį komunizmo kėslu valiai.

Ne apie tai čia aš noriu kalbėti, nes visus tuos reikalus jau net perdevai skelbia visos JAV žinių agentūros ir iš jų pranešimų išvadas mums pasidaryti nesunku. Daugiau mums turi rūpėti tik tas menkas ir galbūt daugiau iš smalsumo negu iš susirūpinimo kai kuriems žurnalistams išsprūdęs klausimelis apie žmogaus teises. Kur dingio tie Reagano pažadai? Ieškojau apie juos žinių spaudoje, dienraščiuose ir žurnaluose, atidžiai sekiau televizijos pranešimus. Dar ir dabar tokių žinių tebeieškau. Tačiau nesuradau nė vieno žodelio: nei parašyto, nei pasakyto. Vytautas Volertas teigia, kad apie tas žmogaus teises buvo užsiminęs „Philadelphia Inquirer“. Tiesa, apie to klausimo kėlimą minėjo ir pats prezidentas Reaganas pirmadienį, spalio 13 d., kalbėdamas į amerikiečių tautą. Bet ar jis ką nors laimėjo, nepasakė.

Taip mes ir paliekam nežinodami ir susirūpinę. Susirūpinę dėl savo tautos ateities, kurios šviesesnių dienų mes laukiame jau net 45 metus. Pirmomis po karo dienomis, savaitėmis, mėnesiais ir metais dar mes vis girdėdavom apie amerikiečių vedamą išlaisvinimo politiką. Vilčių mums teikė šaltasis karas, todėl išeivijos tuometiniai vadovai nuolat prašė ir tikėjosi iš vakariečių, ypač iš JAV, pagalbos anuo metu Lietuvoje vykusiame karštajam karui, kur tauriausi mūsų tautos sūnūs atkakliausiai kovojo ir mirė už savo tėvynės laisvę už vakariečių, sakyčiau, net slykščiai apvilti ir vieni palikti. Vėliau tie balsai darėsi silpnesni ir retesni. Dar vėliau apie tą išlaisvinimo politiką jau niekas nebekalbėjo. Gimė žmogaus teisių sąvoka, išryškėjo ir labiau paplitusi nuo Sovietų Rusijoje ir jos okupuotose kraštuose prasidėjusios šios tokios pagrindinės veiklos ir pagrindinio spaudo. Šis susirūpinimas žmogaus teisėmis viršūnę pasiekė Helsinkio pasitarimų metu ir skambiomis frazėmis buvo surašytas jų baigiamajame akte. Sovietų okupuotieji griebėsi jo kaip skėstantis šiaudų. Vakarų kraštai tą veiklą skatino, pranešinėjo apie ją visam pasauliui, padėjo už laisvę kovojantiems pavergtosiems susirūpinti su laisvaisiais. Kūrisi Helsinkio susitarimų priežiūros grupės. Čausėjo pagrindinio spaudo. Žmogaus teisių klausimai buvo rašomi stambiomis raidėmis. Bet tik apie tas teises, žmogaus teises, ne apie tautų teises ir išlaisvinimą, ne atkūrimą nepriklausomų valstybių buvo kalbama. Na, ką gi, sakėm, gal vis lengviau ir lietuvių tautai bus išlaikyti ir atsispirti prieš rusinimą. Bet dabar jau klausimas ir čia atsirado. Ar ir tos žmogaus teisės jau dings nuo konferencijų stalo, užleisdamos vietą nusiginklavimui, teisingiau — nuginklavimui Vakarų pasaulio. Ar vėl Amerika bus Sovietų apgauta, kaip tai jau ne kartą yra atsitikę? Bet... kam gi jos vadai bando mums apgaudinėti? Ar galvoja, kad mes tai nesuprantam?

Bronius Nainys

GALIME JAUSTIS IŠDIDŪS

JUOZAS KOJELIS

Tuoju po II pasaulinio karo Amerika buvo pasirodusi politiniams pabėgeliams iš Pabaltijo valstybių suteikti pirmumo teisę, nevaržomą kvotų, atvykti į šį kraštą. Lietuviai (anksčiau čia latvių ir estų nedaug buvo) buvo vertinami, kaip darbuotai, sąžiningi, tvarkingi ir gabūs Amerikos piliečiai. Deja, atsirado tam tikros jėgos, kurios pirminį planą pakeitė ir pabaltiečių imigraciją išsprūdė į proporcių sistemą. Tuo būdu į Jungtines Amerikos Valstybes po karo galėjo patekti tik apie 30,000 lietuvių. Kiti išsišlavė kitose valstybėse ir kontinentuose.

Pirmieji keleri metai nebuvo palankūs naujesiems imigrantams. Pirmumo teisę darbu gauti turėjo karo veteranai, o ir pati Amerika, ekonomijai iš karo liko persiorientuojant į taikos gyvenimą, tuo laiku turėjo daug bedarbių. Nemokėjimas anglų kalbos irgi pasunkino pirmąjį kūrimosi laikotarpį. Tačiau „tykusieji kibo į darbą, dažniausiai kokius galėjo gauti, nepaisyti mokslo laipsnių, turėtų pozicijų Lietuvoje ar kokiu specialiu kvalifikaciją. Taip sargų būdelėse atsidarė buvę profesoriai, skerdyklose ir fabrikose fizišką darbą dirbo aukšto laipsnio kariškiai, mokslų daktarai, įvairūs specialistai.

Slenkant mėnesiams ir metams, naujakuriai pradėjo geriau susiorientuoti naujojo krašto sąlygose, daugelis pramokė kalbos ir išsiskirstė į savo ar giminingų profesijų darbus. Tuo jie palengvino savo gyvenimą ir buvo naudingi kraštui, kuriame apsigyveno. Juodo darbo darbininkų su retomis išimtimis lietuviai Amerikos ūkiui jau nebeduoda.

Neteisingi kaltinimai
Po ramaus trisdešimtmečio staiga pasipylė antilietuviška propaganda, kaltinanti ne tik pokario imigrantus, bet ir visą lietuvių tautą neregėtais, negirdėtais nusikaltimais. Skaitant tas knygas, straipsnius, „studijas“, enciklopedijas, geros valios žmogui turėtų sudrebėti širdis iš pasijaurėjimo tokia išsiigimusia tauta. Kiekvienas turėtų vengti, kad lietuvis neįsikurtų kaimynystėje. Ir ta propaganda duoda skaičius, statistikomis, paliudytais faktais.

Nesame be dėmių tauta ir lietuvių yra, padariusių ir padarančių nusikaltimų. Bet kaip mūsų kaltinotojai gali

išaiškinti, kokių būdu nusikaltėliškos prigimties tautos žmonės galėjo beveik pusę šimtmečio Amerikoje išlikti „quiet neighbors“, ne tik neskriausdami savo kaimynų ir tolimųjų, bet gražiai auklėdami savo vaikus, steigdami mokyklas, leidami enciklopedijas ir mokslo knygas, kurdami grožinę literatūrą ir meną, ištikimai tarnaudami priglaudusio krašto interesams kare ir taikoje. Ar lietuvių tautai negalioja romėnų išmintis, kad „dangų, o ne širdį pakeičia, kurie iškeliauja už jūrų“? Ar per jūras atkeliavę lietuvių pakeitė ir širdis: iš nusikaltėlių pasidarė „quiet neighbors“?

Ne, lietuviai liko tokie pat ir čia, kaip ir buvo Lietuvoje. Ir ten jie buvo „quiet neighbors“. Kaltinimai neteisingi. Amerikos istorijoje nepasitaikė lietuvių šnipų, šio krašto išdavikų, nė išgarsėjusio kriminalinio nusikaltėlio. Galime jaustis išdidūs ir vaikščioti pakeltomis galvomis.

Kai kaltintojai teigia, kad lietuvių tauta 1941-44 kolaboravusi su naciais, turėtų jie išaiškinti tada, kokių būdu Lietuvoje susikūrė viena iš geriausių organizuotų antinacinių rezistencijų Europoje ir kodėl proporcingai tiek daug lietuvių kalėjo ir žuvo nacių koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose.

Keisti saviški priekaištai

Poetas Kazys Bradūnas, kalbėdamas Lietuvių Fronto bičiulių studijų stovykloje, 1945-85 keturiasdešimtmetį pavadino „kūrybingiausiu pastarosios masinės mūsų egzilės laikotarpiu“. Bet jis įspėja, „kad realiai svoktume savo kultūrinę dabartį ir ateitį, tai reikia sutikti ir įsisąmoninti, jog antro tokio keturiasdešimtmečio jau nebus. Galime dar vis kalbėti ir akcentuoti ateitį, linksniuoti lietuviybės išlaikymą, bet tos ateities, kokios mes norėtume, dėl suprantamų priežasčių nebus ir tiek“ (J. Laisvė, 1985 m. nr. 95). Tų priežasčių nereikia įvardyti, — jos savaime aiškios, nors kūrybingsis laikotarpis dar nėra užsibaigęs ir dėl jo pratęsimo verta kovoti. Tik tos kovos nelaimėmsime kaltindami ar tai Lietuvių Bendruomenę, „politikierius“, ar jaunimą, tarsi jis būtų ne iš mūsų išaugęs, bet atkeliavęs iš kitur. O

tokių, net labai aštrių, kaltinimų pastaruoju metu mūsų periodinėje spaudoje yra labai sutirštėję. Ir būdinga, kad kaltinimai nukreipti ne į apsilėdėlius, lietuviškų rūpesčių neturinčius ar tautinę, religinę rezistenciją Lietuvoje įžeidinėjančius, bet į dirbančius, tarkime, kad tie darbai ir nėra toboli. Bet kas turi tobulybės monopolį?

Jaunimas ir privati iniciatyva

Buvo laikas, kad politinės vadovybės nuvykimas į Washingtoną ir pasikalbėjimas su JAV kongreso nariu mūsų spaudoje buvo skelbiamas kaip didelis politinis laimėjimas. Praėjusią vasarą lietuviškų rūpesčių vedamas Amerikos lietuvių jaunimas (jū buvo daugiau kaip 100) ten nuvyko ir lankė senatorių ir kongresmenų įstaigas. Jie parodė daug lietuviškiems reikalams jautrumo ir savo pastangose užsidedimo. Žinoma, būtų buvę geriau, jei savo pasitarimuose būtų naudoję lietuvių kalbą, bet ar dėl to juos jau skelbti nutautusiais? Jūs labiau, kad beveik visi lietuviškai mokėjo. Pagaliau ar didelė nauda iš tų, jaunų ir senų, kurie lietuvių kalbą puikiai moka, bet lietuviškais reikalais ir rūpesčiais nesidomimi?

Jubiliejinėje ateitininkų stovykloje praėjusią vasarą Dainavoje, norėdamas patirti jų lietuviškas nuotaikas, paprašiau dalyvius atsakyti į paruoštos anketos klausimus. Kai kurie atsakymai beveik jaudinantys. Ypač jaunųjų. Gal labiau kalti vyresnieji, nemokėję paruošti kanalų, kuriais jaunųjų lietuviškas patriotizmas galėtų reikštis. „Jie tuos kanalus patys pradėjo kasti. Geru žodžiu ir patarimais padėkime jiems. Priekaištai, barimai ir smerkimai abaidysime.“

Kalbant apie privačią iniciatyvą, prieš porą dešimtį metų sroviškai nusiteikę žmonės smėrk į ją, kaip vieningo darbo ardytoją. Prieš ją pastaruoju metu vėl pradėta šiaušti, nors konkrečiai nenuruodoma, kaip ta privati iniciatyva kur ir kam yra pakenkusi. Privacijos iniciatyvos be galo bijamos diktatūros, demokratijos ir privačią iniciatyvą žiūrime kaip į palaimą. Juozas Brazaitis, kalbėdamas apie privačią iniciatyvą, kartą yra taręs: „Neįmanoma patikrinti, ar kolektyvinė, veiksnių, ar individualinė iniciatyva yra daugiau nuveikusi net Lietu-

Demonstracijų Washingtono, D.C., vadovas Antanas Mažeika kalbasi su televizijos reporteriu.

vos laisvinimo ir lietuviybės išlaikymo darbe. Tačiau ta organizacija yra Lietuvos labiausiai nusipelnusi, kuri davė ir duoda daugiau žmonių, atliekančių visuomeninius uždavinius individualiai“ (Raštai, V t., 116-117p.). Dar 1938 tas pats Brazaitis (Ambrazevičius) Lietuvoje „XX Amžiuje“ rašė, kad „... privati iniciatyva gali būti puikus taktinis valstybinio masto interesams“ (t.p. 262 p.).

Privati iniciatyva visame mūsų gyvenime, kultūriname ir politiniame, yra lietuviško gyvastingumo liudininkas. Jūs jos daugiau, jū geriau. Kai ta iniciatyva savęs nepateisina, greitai numiršta. Jei laikosi, ji yra reikalinga. Tuo tarpu veiksmai, ir praradę savo veiksmingumą, labai ilgai gali laikytis.

Pasimokyti iš žydų

Dažnai priekaištaujama žydams, kad jie jautrus tik savo, o ne kitų kančioms. Bet praktiškose veiklose iš jų daug galima pasimokyti.

Žydų bendruomenė nėra vienalytė. Yra keliolika organizacijų, kurios nesutelpa po vienu skėčiu ar po vienu stogu. Jų tarpe yra nuomonių išsiskyrimų, vyksta nesutarimų ir ginčų. Viena organizacija nekontroliuoja kitos ir viena kitai nesibordinuoja. Bet jos savo veiklą derina. Tą derinimą išreiškia visų pagrindinių organizacijų pirmininkų renkamas pirmininkas. Jis atlieka derintojo funkcijas, bet neturi įsakomosios galios. Pirmininkų pirmininkas tik retais atvejais atstovauja žydų bendruomenei. Atskiros jų organizacijos varsto valdžios duris, kuo dažnai piktinasi dominavimo siekią mūsų veikėjai, kai tai padaro mūsiskiai.

Antras dalykas ko raciona-

liai galėtume pasimokyti iš žydų ir kai kurių kitų etninių grupių, — kad jų veikimas orientuotas į Washingtoną, kuris yra ne tik politinės jėgos centras, bet kur sutelkti resursai, galį paremti mūsų kultūrinis ir socialinius poreikius. Kitos grupės jais gausiai naudojasi, mes net nebandome.

Reikia pritarti Bradūniui, kad praėjusio keturiasdešimtmečio kultūrinio veikimo vaisiais „būtų melas nesidžiaugti“. Bet reikia ir sutikti su juo, kad „antro tokio keturiasdešimtmečio jau nebus“. Kitaip su politine veikla. Ateinant keturiasdešimtmets gali būti našesnis už praėjusį. Tik su panieka nereiktų kalbėti nei apie politiką, nei apie politikus, nei apie veiksmų apsilankymus Baltuosiuose rūmuose.

AIRIJOS BAŽNYČIOS DEŠIMTMEČIO PLANAI

Airijos vyskupai šaukiasi atnaujinto parapišio gyvenimo, didesnės rolės pasauliečiams bažnytiniam gyvenime, ir vajuos sugrąžinti atkritisius katalikus į išsiskyrimų, vyksta nesutarimų ir ginčų. Viena organizacija nekontroliuoja kitos ir viena kitai nesibordinuoja. Bet jos savo veiklą derina. Tą derinimą išreiškia visų pagrindinių organizacijų pirmininkų renkamas pirmininkas. Jis atlieka derintojo funkcijas, bet neturi įsakomosios galios. Pirmininkų pirmininkas tik retais atvejais atstovauja žydų bendruomenei. Atskiros jų organizacijos varsto valdžios duris, kuo dažnai piktinasi dominavimo siekią mūsų veikėjai, kai tai padaro mūsiskiai.

Į nepraktikuojančio jauni pritraukimo darba, ypač miestuose, bus kviečiami pasauliečiai. Bus tie pat organizuojama darbų informacijų centrai, o taip pat ir samdoma daugiau pasauliečių, stengiantis mažinti didelę bedarbę Airijoje.

N. Anglijos vilionės

Jau esu minėjęs, kad šis siaurės rytu kampas žavi ir vilioja mane kažin kokių paslaptingų būdu. Iš arčiau stebint jį geografinius bruožus, praeiti, gamtos aplinką ir žmones, matyti, kad jis daug kuo skiriasi nuo kitų Amerikos vietų. Tas šios srities savitumas „kaip tik ir vilioja naujovės ieškančių keliautojų ir žadina jo smalsumą susipažinti su tų skirtingų savybių kilme. Tai kuo gi skiriasi N. Anglija nuo kitų šio didelio krašto sričių?

Mokslas sako, kad mūsų žemė prieš kelis šimtus milijonų metų atrodžiui kitaip, negu šiandien. Tada visi kontinentai sudarė vieną uolą ar uolienos masę, kurios įdubimuose tyvuliuojanos jūros. Dabartiniai Amerikos ir Afrikos žemynai tada sudarė vienišą kontinentą. Šie žemynai pradėję atskilti vienas nuo kito prieš apie 50 mil. metų. Plyšys tarp jų, žemės plutai stingstant, vis didėjęs ir gilėjęs, o abu žemynai tolinęsi vienas nuo kito. Jūru vanduo, pripildęs tą didžiulį plyšį, tapo Atlanto vandenynu.

Bet tai ne viskas. Ta neįsivaizduojama jėga, kuri pajėgė pastumti išsisa kontinentą, raukšlėjo besiformuojančią žemės plutą, ją sustumdama į kalnų virtines, kurios, lyg armonikos dumples, driekiasi nuo Alabamos iki Maine. Tai Apalašų kalnai, kurie Vermonte yra vadinami Žaliaisiais (Green Mountains), o New Hampshire — Baltaisiais (White Mountains). Ši žemynų judėjimo teorija padeda suprasti, dėl ko N. Anglijos gruntas daugiausia susideda iš uolos, panašios į afrikinę uolą. O uolų N. Anglijoje niekur netrūksta, pradedant Atlanto pakraščiais ir pereinant į banguojančias kalvas ar aukstus kalnus toliau nuo jūros.

(Bus daugiau)

TEN, KUR LAISVĖ GIMĖ VINCAS ŠALCŪNAS

Keliauti ar ne?

Kiekviena artėjanti vasara pažadina per žiemą po mano oda tūnintį norą pakeliauti. Tik ne šimet. Tai jau ne! Šią vasarą noriu praleisti namie! Bet kur tau. Visai netikėtai atsirado proga praleisti porą savaičių Kennebunkporte, kai mūsų draugai turėjo atšaukti ten savo išankstinį vietos užsisakymą. Kažkaip instinktyviai nutarėm jį vietą užimti mudu su žmona ir pradėjom ruoštis kelionei.

Naująją Angliją (New England) sudaro Connecticut, Massachusetts, Rhode Island, New Hampshire ir Vermont valstijos. Prispajūstus, kad N. Anglija visada man sukeldavo kažkokį mistišką žavesį. Ten įsikūrė pirmoji pastovi piligrimų kolonija, ten kilo pirmieji pasipriešinimai anglų valdymui, ten pasigirdo ir pirmieji revoliucijos šūviai. Galima sakyti, ten gimė Amerikos laisvė. Ten gimusi Amerika išsivystė į tokią, kokią pažįstam, ir kurioj gyvenam.

N. Anglijoj esu buvęs ne kartą, kai veždavau vaikus į Putnamo, Kennebunkporto ar Neringos stovyklas. Mudu vėl buvom Putname prieš kelierius metus pamatyti savo anūkes, atliekančias Lietuvių dienos programą. Kartais šen ten pavaižiuodavom apžiūrėti įdomesnes N. Anglijos vietas, tačiau niekada neturėdavom laiko arčiau susipažinti su jų geografinėmis savybėmis, jų socioekonominiu išsivystimu ir su istorine praeimi. Ši kelionė ir ta prasme turėtų patenkinti smalsumą. Dar norėjom pasigrožė-

ti ir amžių eigoje gamtos sukurtais regionais. Nors jų daugelį yra tekę matyti knygoje, žurnaluose ar televizijoje, bet akimis matomi vaizdai turėtų duoti dar daugiau grožinio pasitenkinimo. Kas be ko, vasaros metu keliaudami į šiaurę, tikimės rasti vėsesnį klimatą ir dar pasimatyti su ten pasilikušiais vaikais bei anūkais. Visi šie motyvai paskatino ir šimet keliauti. Kaip ir pernai, Onutei teko „navigatorės“ pareigos, tik šį kartą ji jau su patirtim!

Pasirošimas kelionei buvo žymiai paprastesnis, negu pernai, nes keliai žinomi, vietovės ne svetimoms, o apsiostojus pas pranciškonus, neteks rūpintis nei maistu, nei nakvyne. Reikėjo tik suplanuoti išvykimas „šoną“ ir parinkti pamatytinas vietas. Pernai pastebėjau, kad automobilį vairuojant nėra kaip užsirašyti aplinkos įspūdžių, prabėgančių vaizdų ir gyvenimo ypatybių. Mėgindavau viską įsidėmėti, kad vakare galėčiau išrašyti dienoraštyje. Kur tau — ne viskas atminty išlikdavo, ne viskas į dienoraštį patekdavo. Kad taip daugiau neatsitiktų, šįkart parankę turėjau mažutį magnetofono aparatėlį ir vairuodamas žodžių įrašydavau juostoje savo įspūdžius. Žinoma, įdomybės apžiūrėdamas, viską fotografavau. Be to, paprašius daug informacinės medžiagos galima gauti lankantis istorinėse ar panašiose vietose.

Tuo būdu susirinko didokas medžiagos pluoštas. Ją ir kai kurias smulkmenas iš ankstesniųjų apsilankymų panaudodamas, ryžausi šios kelionės įspūdžius ir matytas vietas aprašyti ne jū lankymo chronologine eile, bet jas teritorijom sugrupuodamas ir į jas pažvelgdamas iš geografinio, istorinio, ekonominio ar kultūrinio taško, kur ir kiek tai buvo įmanoma. Toks požiūris labiau išryškina atskirų vietovių ar valstijų charakteringus bruožus ir labiau mane

Paterson, N.J.

GRAŽIAI PAMINĖTAS PARAPIJOS JUBILIEJUS

Š. m. spalio 12 d. Šv. Kazimiero parapija paminėjo savo deimantini jubiliejų. Parapija buvo įsteigta 1911 m. spalio 15 d. ir inkorporuota tu pačių metų gruodžio 18 d. Pirmuoju parapijos klebonu ir pirmosios medinės bažnyčios statytoju buvo kun. Andrius Daugis, ligi tol buvęs Newarko Švč. Trejybės parapijos vikaru. Dabartinė mūrinė bažnyčia buvo pastatyta klebono kun. Jono Kintos, išklebonavusio Šv. Kazimiero parapijoje 35 metus.

Iš viso iki šiol parapija yra turėjusi 14 klebonų arba trumpesniais laikais skirtų administratorių, įskaitant ir dabartinį kun. Antaną Bertašų, būtent jau minėtą pirmą kleboną Andrių Daugį, paskui iš eilės kun. Juozą Raštutį, kun. Joną Švagždį, kun. Juozą Petraitį, kun. Leoną Vaicekauską, kun. Pijų Karalių, kun. Stasi Stonį, kun. Joną Kintą, kun. Viktorą Dabušį, kun. Vytautą Palubinską, kun. Edvardą Lambro, kun. Jokūbą Pallivathukkal ir kun. Antaną Bertašų.

Pasiruošimas jubiliejui

Ir kun. A. Bertašius ir parapijos taryba jau iš anksto svarstė, kaip savo parapijos deimantinį jubiliejų gražiau ir išpūdingiau paminėti. Tuo tarpu visai netikėtai atėjo į pagalbą mūsų parapietis architektas Vytautas Paulius, kuris yra įsteigęs statybos bendrovę Paulius & Associates, su savo pasiūlymais ir konkrečia pagalba, kaip auką parapijai jubiliejiaus proga. Jis padovanojo bažnyčiai trejas naujas frontines duris, atsiuntė žmones, kurie išdėžė bažnyčios vidų ir sudėjo presbiterijoje ir visoje bažnyčioje taip pat jo padovanotus kilimus ir dar pažadėjo padirbdinti tautiškais motyvais altorių, ant kurio mišios laikomos (senasis marmurinis altorius yra paliktas savo vietoje) ir pakeisti altorių apšvietimus efektyvesniais ir gražesniais. Parapija už tokią nepaprastai didelę pagalbą architektui V. Pauliui yra be galo dėkinga.

Atskiri parapiečiai ir organizacijos taip pat labai daug prisidėjo prie bažnyčios vidaus ir išorės aptvarkymo ir pagražinimo. Inž. Juozui Rygeliui vadovaujant, Algirdas Eitmanas, Gediminas Klimas ir Klemensas Pralėika sudėjo duris, Marija Kemežienė, Jean ir Mary Ann Frappolli švariai nušveitė keramikinius kryžiaus kelių paveikslus ir jų rėmus. Sodalietais pakeitė senas užuolaidas ant didelių presbiterijos langų naujomis, už kurias užmokėjo iš savo išdo 1,500 dol. Bronius Stankaitis išvaškavo visas bažnyčios grindis, Vytautas Gružas meniškai patvarkė parapijos skelbimų lentą bažnyčios frontinėje sienoje, padirbdino didelę iškabą virš frontinių bažnyčios durų, skelbiančią, kad parapija švenčia 75-rių metų jubiliejų, ir su Betty Dowhen su-tvarkė bažnyčios sodelį, žolę, krūmus ir kt.

Jubiliejinė programa

Jubiliejaus minėjimas prasidėjo pamaldomis bažnyčioje. 10:30 val. su procesija iš klebonijos į bažnyčią buvo atlydėtas Patersono vyskupas Frank J. Rodimer, pagrindinis dienos celebrantas. Su juo šv. Mišias koncelebravo parapijos administratorius kun. Antanas Bertašius, dienos pamokslininkas kun. Vytautas Pikturna, vyskupo vikaras miestiečių reikalams kun. Louis J. Bihir, Kearny parapijos klebonas msgr. Domininkas Pocius, Patersono Šv. Gerardo parapijos klebonas kun. Mark Giordani, buvęs parapijos klebonas kun. Viktoras Dabušis, pranciškonų vienuolyno viršininkas Brooklyne kun. Leonardas Andriekus, pranciško-

nu spaustuvės vedėjas kun. Pranciškus Giedgaudas (šioje parapijoje gimęs, krikštytas ir atlaikęs pirmąsias Mišias), Apreiškimo parapijos Brooklyne klebonas kun. Jonas Pakalniškis ir buvęs Šv. Kazimiero parapijos administratorius kun. Jokūbas Pallivathykka. Cereemoniarjus buvo vyskupo sekretorius kun. Edward Kurtyka.

Mišių skaitinius skaitė Rasa Eitmanaitė lietuviškai ir Dennis Baker angliskai. Evangeliją lietuviškai perskaitė kun. V. Dabušis. Angliškai pamokslą pasakė vyskupas Frank J. Rodimer, o lietuviškai kun. V. Pikturna. Abiejų pamokslų mintys buvo beveik panašios. Abu pamokslininkai pabrėžė parapijos tautinį charakterį, ragindami jį ir toliau išlaikyti, puoselėti religinius ir tautinius papročius, išlaikyti gyvą tikėjimą, kuris yra tolimesnės parapijos ateities laidas.

Aukas nešė sodalietais, ilgametės parapietės Marija Jasulaitienė ir Marija Justienė. Gražias gėlių puokštes su rūtomis ir javų varpomis atnešė „Liepsnos“ tautinių šokių grupės šokėjos Gina ir Vida Melinytės. Su aukomis ir gėlėmis, parūpintomis Janės Meiziūnės, dar buvo atneštas ir ta proga išleistas sukaktuvinis leidinys su parapijos istorija lietuviškai ir angliskai ir su gubernatoriaus Thomas H. Keane, Patersono mero Frank X. Graves, Patersono vyskupo ir mūsų lietuvių vyskupo bei parapiečių ir parapijos rėmėjų sveikinimais ir linkėjimais. Tą knygėlę atnešė Irena Meizytė. Aukų nešėjos ir kitos „Liepsnos“ grupės šokėjos, dalyvavusios toje procesijoje, buvo pasipuošusios tautiniais rūbais. Vyskupas savo pamokslė atkreipė į jas dėmesį, jomis ir jų gražiais rūbais pasigėrėdamas.

Mišių metu Šv. Kazimiero ir Šv. Petro ir Povilo iš Elizabetho chorai giedojo lietuviškas, kompozitoriaus Liudo Stuko parašytas mišias ir kitas lietuviškas ir angliškas giesmes. Vargonais grojo Šv. Kazimiero parapijos vargonininkė Eleonora Vaičaitytė-Williams. Dalyvavo ir jai talkino pats mišių autorius Liudas Stukas.

Bažnyčia buvo pilna. Buvo atvykęs svečių iš Philadelphia ir buvusių parapiečių net iš Cape Cod, Mass. Tros organizacijų atstovės buvo atvykusios iš Šv. Kazimiero parapijos iš Riverside, N.J. Parapijos administratorius kun. A. Bertašius, pristatydamas po mišių svečius kunigus ir dėkodamas vyskupui Frank J. Rodimer, kunigams, visiems svečiams iš toli ir arti ir parapiečiams už prisidėjimą visokiomis talkomis, pasidžiaugė gausiu visų dalyvavimu tose iškilnėse ir išreiškė pageidavimą, kad būtų gera ir dažniau matyti tokį gausų bažnyčios lankytojų skaičių.

Antroji programos dalis prasidėjo 1 val. Tides restorane, North Haledon, N.J., banketu ir pritaikyta programa. Čia dalyvavo 220 svečių. Invokacija sukalbėti ir palaiminti valgius buvo paprašytas kun. Pranciškus Giedgaudas. Po to vargonininkei Eleonora pianinu palydint, buvo sugiedota God Bless America ir Tautos himnas. Tada prasidėjo vaišės. Joms vadovavo parapijos tarybos pirmininkas Jurgis Jasulaitis. Bankete dalyvavęs Patersono miesto meras pasveikino parapiją, paminėdamas parapijos vaidmenį religinėje ir kultūrinėje srityse. Jis pareiškė didžiulį šlovę Šv. Kazimiero parapijai, kuri kad ir nedidelė, bet savo parapiečių aukšta morale ir atsparumu visokioms neigiamoms įtakoms yra daug

Waterburio „Kasos“ skyriaus atidaryme. Iš kairės: J. Bružas, vedėjas A. Paliulis ir dr. P. Vileišis. Nuotr. M. Chainy

prisidėjusi prie miesto gerovės, nes ši parapija pasireiškė gyvu tikėjimu ir Dievo išakymų pildymu, o šiemis dalykais, siekiant geresnio žmonių sugyvenimo ir visuotinės gerovės, geresnio pakaitalo nėra.

Ta pačia proga miesto meras pareiškė, kad jam labai malonu svečių tarpe matyti savo gerą pažįstamą architektą Vytautą Paulių, kuris Patersono miestui daro nepaprastai didelę paslaugą, užsiimodamas didžiuliu projektu, būtent pastatyti 324 rezidencinių vienetų condominium, 800,000 kvadratinį pėdų pastatą įvairioms įstaigoms ir 350 kambarių viešbutį. To projekto įvykdymas kainuos tarp 150 ir 200 milijonų dolerių. Ta vietoje būsiama prie West Patersono ribos Garrett kalno papėdėje. Iš ten busias be galo gražus reginys į Patersono miestą ir jo apylinkę. Jau esančios išsprogintos uolos, atlikti kai kurie parengiamieji darbai, jau įvykę žemės prakasimas ir netrukus bus pradėti statybos darbai.

Paskui vyko kiti sveikinimai. Vyskupo Pauliaus Baltakio, kuris dėl savo iš anksto padarytų išpareigojimų kitur negalėjo atvykti, sveikinimus perdavė kun. Pranciškus Giedgaudas. Organizacijos kartu su sveikinimais iškėlė parapijai dovanas, kurias priėmė kun. Antanas Bertašius. Sodaliųjų vardu sveikino pirmininkė Mary Ann Frappolli ir iškėlė 1,000 dol. čekį (iš viso sodalietais šia proga yra davusios 1,650 dol.). Lietuvių vyčių vardu Elena Trucilauskienė – 500 dol. čekį, ir LB Patersono apylinkės

vardu pirmininkė Angelė Stankaitienė – 100 dol. Anksčiau buvo iškelti 500 dol. auką Rose Proot. Dar sveikino žodžiu Šv. Vardo draugijos pirmininkas Antanas Juskaitis. Raštu sveikino prel. Vytautas Balčiūnas ir Paterson – Hawthorne district Council of Catholic Women.

Pietums pasibaigus, buvo pramoginė programa, susidedanti iš dainų ir tautinių šokių. Amber Singers iš New Britain, Ct., Ona Valentiūtė-Kelly ir jos dukterė Pat Kelly-Cote su savo kančių ir gitaros palyda padainavo 7 daineles, vienas lietuviškai, kitas angliskai, būtent Laumės juosta, Amber Shores (vertimas į anglų kalbą populiarios dainos „Kur gintaris nusėtas marių kraštas“), Plaukia Nemunelis, Amber Princess, Kur Nemunelis Dauguva, Audėjėlė ir Forest Wedding (vertimas dainelės „Linksmumas eina per girias“). Prieš dainuodamas, dainininkės supažindino su kanklėmis jas pademonstruodamas, nes ne visi buvo jas matę. Be to, paprašė, jei kas kuria iš dainų mokėtų, kad joms pritarėtų. Nors tos jų dainos buvo labai paprastos, bet, kadangi kai kurie svečiai mėgino joms pritari, užsiėmė tarp publikos ir dainininkių kontaktas ir viskas išėjo labai gerai.

Po to buvo tautiniai šokiai, kuriuos atliko „Liepsnos“ šokėjų grupė, vadovaujama Algio Brazinska ir akordeono muzika palydinimo Rūtos Raudytės. Grupė pašoko Jonkelį, Lenciūgėlį ir Gyvatara. Tenka paminėti, kad „Liepsnos“ šokėjų grupėje dalyvauja keli jaunuoliai ir iš Šv. Kazimiero parapijos.

Tuo Šv. Kazimiero parapijos deimantinio jubiliejaus minėjimas ir buvo baigtas. Paskutinis žodis teko parapijos administratoriui kun. Antanui Bertašui. Jis padėkojo visiems bet koku būdu prisidėjusiems prie minėjimo pasisekimo, padėkojo už gausias dovanas ir ragino ir toliau taip laikytis prie parapijos ir ją remti, kaip iki šiol, kad parapija dar sulauktų ir šimtmetinio jubiliejaus.

Jubiliejiniai atgarsiai amerikiečių spaudoje

Šv. Kazimiero parapijos jubiliejus buvo paminėtas Passaic miesto „Herald News“ sekmadieninėje laidoje spalio 12 d. Buvo įdėta bažnyčios nuotrauka, Vytautui Gružui kabinant virš bažnyčios durų didelę iškabą „75th Anniversary“. Jubiliejaus aprašymu buvo skirta pusė puslapio, duodant svarbiausias žinias iš parapijos istorijos.

Spalio 16, „The Beacon“, Patersono vyskupijos savaitinis oficiozas, skyrė jubiliejui paminėti visą didelį puslapį, įdėdamas dvi nuotraukas; viena su vyskupu ir koncelebruojančiais kunigais ir pusė bažnyčios vidaus su besimeidžiančiais dalyviais ir kitą su parapijos tarybos pirmininku Jurgiu Jasulaičiu, aukų nešėja Vida Melinyte, lektore Rasa Eitmanaitė (abi su tautiniais rūbais) ir jubiliejinio leidinio redaktoriumi Antanu Masioniu. Straipsnyje buvo duotas iškilnių aprašymas ir gana išsami parapijos istorija. Visas informacijas šioms laikraščiams ir trumpesnius pranešimus kitiems laikraščiams buvo davusi Betty Dowhen, kuri ir kitomis progomis bendradarbiauja amerikiečių spaudoje, rašydama laiškus redaktoriams ne tik parapijos, bet ir kitais lietuviškais reikalais.

A. Masionis

ARTĖJA BALSAVIMAI

Pirmuosius balsavimus turėsime lapkričio 4 d. Tie, kurie tą dieną bus išvykę, gali pabaluoti dabar nuvykę į miesto rotušę, Absentee Ballot Department, Room 308, City Hall, Chicago, IL 60602. Šiuo adresu gali paštu savo balsą pasiųsti invalida ir kiti, kurie bus sukiudyti balsavimo dieną, tik pirma reikia paštu ar telefonu (269-7900) užsakyti balsavimo korteles.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

NEW YORK BY OWNER
NIGHT CLUB CATERING BUSINESSES AND BUILDING FOR SALE
16,000 SF building in prime Westchester County, N.Y. business district with/3 thriving cash businesses. Full liquor license, NYS Lotto. Opposite newly approved \$300 Million Lux. condo-office complex. Asking \$3.5 mm. Will Nego per cash. Responsible principals only. Call or write John Lallil, 51 West 52nd Street, New York City, N.Y. 10019. 212/975-1522.

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiestčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
6529 S. KEDZIE
778-2233

FOR SALE BY OWNER
St. Turibius parish 3 bdr m., brick, very clean Georgian. 1 1/2 baths, new carpeting throughout. 1 car brick garage.
585-7195

GERAS MŪRINIS NAMAS
2 gražūs butai po 5 kamb. Kabinėtinės virtuvės. Keramikos vonos. Įrengtas sausas rūšys. Baras. Garažas. Prie 72 ir Richmond.
P. ŽUMBAKIS
778-6916

SAPNAI PILDOSI
Pamatykite šią namą ir jūsų sapnas išsipildys. Truputį vakarus nuo Orland Pk. labai gražioje apylinkėje arti visko, net Lietuvių būsimosios centro, jau baigiamas statyti ant didelio sklypo 10-ties kamb., su pilnu sklepu, 3 maš. garaž., neregėto grožio, erdvumo, bei patogumo, tikrai moderniškas namas. Kaina \$199,900. Kalbėkite su savininku kodėl taip pigiai.
Tel. (312) 460-3824 po 7 v.v.

ĮNUOMOJAMA — FOR RENT
Išnuomojamas namas su garažu BRIGHTON PARKO apylinkėje suaugusiems. Skambinti vakarais nuo 8 iki 10 val.
523-5291

HELP WANTED
HICKORY FARMS SEASONAL SALES
Part time positions available. Flexible hours, 20 percent employee discount. Above minimum starting pay. Apply in person.
YORKTOWN CENTER
• MUST READ & SPEAK FLUENT ENGLISH •
• E/O/E M/F/H/V •

PERSONALS
PAGEIDAUJA ĮSŪNYTI
Laimingai vedusi pora domisi naujagimio įsūniniu. Bus auginamas meilėje, laimingoje, saugioje šeimoje. Sumokės medicinos ir advokato išlaidas. Visa informacija konfidenciali. Šaukti angliskai
957-2591

MISCELLANEOUS
A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau motėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

ADVOKATŲ DRAUGIJA
V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS
6606 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629. Tel. 778-8000
Darbo valandos:
Nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro
Šeštadieniais pagal susitarimą

AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimo skambinkite skubiai — dabar.
O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. PULASKI RD
DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo pataravimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

Nuostabus naujas Forester modelis Timberline rajone. Specialios papildomos detalės atskiria šį namą. Dideli 4 miegam. 2 1/2 prausyklos, Seimos kamb. su židiniu ir baru. Didelė virtuvė, katedros lubos salionė ir valgomajam. Rūšys. Šaukite dėl detalių \$126,900.

Švarus mūrinis Cape Cod! 4 miegam., 2 maš. garaž., ant didelio sklypo. Puikus namas didelėi šeimai. Patogioji vieta. Tikrai \$66,500!!

Century 21
Oleick & Co. Realtors
1180 State St., Lemont, IL
257-7100

SAVININKAS PARDUODA NAMĄ Prie Lemonto, 4 miegam., 2 prausykl., židinis, užuolainos, spec. pritaikytos užuolaidos ir visi nauji kilimai. Užbaigtas rūšys. 2 maš. garažas. 1 akras miško su upeliu. Taksai — labai maži. Skambinkite (815) 838-3278.

No. 725 — Puikus 25 m. mūrinis 3 miegam. namas. Užbaigtas rūšys su baru. 2 maš. garaž., didelis kiemas vaikams, graži virtuvė. Centrinis oro vėsinin. naujas stogas. Geresnis už naują, žema kaina. Daug priedų. Šaukite dabar.

No. 723 — Pravažiukite, bet netrukdykite. 6410 S. Troy — 6 kamb. mūrinis su 3 dideliais miegam.; pertaisyta prausykla. Visur nuo sienos iki sienos kilimai. Nauja šiluma ir centrinis oro vėsininimas. Nauji išdžijimas. 2 maš. garaž. Šiuo auto. atidomom durim. Galimybė 4-tam miegam. Labai švarus ir geras stovyje. Paskubėkite — šaukite dabar.

No. 681 — 83 ir California, 5 kamb. mūrinis, 2 dideli miegam., 1 1/2 vonios, puiki kabinėtinė virtuvė, didelis sklypas su šoniniu įvažiavimu į 2 maš. garažą. Labai švarus ir geras pirkiny. Šaukite dabar!

No. 714 — Brighton 3 butai. 3 butų mūrinis su 5 kamb. ir 2 miegam. kiekvienam bute. Išsitas rūšys. Nuomininkai apsimoka šilumą. Geras pajamų nešėjas prie 43-cios ir California. Skubinkite ir šaukite dabar.

No. 669 — Pravažiukite — gyventojų netrukdykite — 3533 West 66 Place, 6 kamb. mūrinis. 3 dideli miegamieji, moderni virtuvė ir vonia. Didelis sklypas su šoniniu įvažiavimu į naują 2-jų maš. garažą. Pusiau įrengtas rūšys. Aluminijaus sofitai ir fascia. Nauji žiem. langai. Naujai dažyta viduje ir lauke. Uždaras porčius galėtų būti TV kamb. ar ketvirtas miegamasis. Tuojau galima užimti. Pusė bloko iki parko. Įmokėti \$3,100. Skambinkite dabar.

No. 688 — 69-os ir Pulaski apyt. 5 kamb. mūrinis. 32 m. senumo. Pilnas rūšys. 2 maš. garažas. Daug priedų. Labai švarus. Puikioje vietoje. Arti krautuvų. Skambinkite dabar.

No. 703 — 58-ta ir St. Louis apyt. Giminingai šeimai arba pajamoms 5 kamb. mūrinis namas. 2 miegami savininkui. Moderni virtuvė ir vonia. Gražus 3 kamb. butas rūšyje pajamoms. 2 maš. garažas. Geras pirkiny. Skambinkite dabar.

No. 695 — Vakarus už Kedzie. \$41,900 — negalima tikėt. 6 kamb. medinis apkalts namas su trimis miegamais plus „paneled“ porčius. Gražiai išdžijotas rūšys. Naujas centr. pečius. Naujos rimos ir nutekamieji vamzdžiai. Didelis porčius prieky. Didelis kiemas vaikams žaisiti. 64-os ir Spaulding apyt. Skubėkite prie telefono, skambinkite dabar.

No. 676 — Pravažiukite — gyventojų netrukdykite 3650 W. Marquette 2-jų butų po 5 kambarius „sided“ namas, kiekviename bute 2 mieg., moderni virtuvė, pilnas rūšys. Didelis sklypas, 2 maš. garažas. Po susirinkimo nuomos, tikrai 260 dol. per mėnesį mokėsite už namą. Skubėkite, skambinkite dabar.

A.A. KESTUTIS K. JANULAITIS

Gyvenime taip Aukščiausiojo sutvarkyta, kad žmogus gimsta, suaugia, išaugina savo šeimą ir, atlikęs gamtos jam paskirtas pareigas, miršta. Bet gyvenimas ne visada eina gamtos jam nustatytu keliu. Daug kartų pasirenkamos aukos, kurios tik pražydusios, kaip tikėti, ar Aukščiausiojo taip skirta ar likimo ranka, dažnai nebeleidžia atlikti tų darbų, kuriuos jis buvo numatęs, kurių atlikimui jis buvo pasiruošęs.

Toks likimas ištiko ir jauną Kestutį, kuriam nebebuvo leista paruošti gyvenimui savo atžalyno.

Taip spalio 8 d. Chicago pasiekė liūdan žinia, kad Kestutis Kazimieras, Salomėjos ir Vytauto Janulaičių sūnus, staiga mirė Californijoje.

A.A. Kestutis Janulaitis gimė Lietuvoje, 1943 metais. Mokyklą lankė Chicagoje ir Ilinoiso universitetą Urbanoje. Atsilygindamas jį prigludusiam kraštui, karinę prievolę atliko Vietname, kur buvo sužeistas. Nuolatiniam gyvenimui įsikūrė Californijoje.

Laidotuvių išvakarėse, paskutinį kartą aplankyti a.a. Kestučio prisirinko pilna laidotuvių kopyčia. Kan. V. Zakaraskas pravedė maldas, o agr. A. Šantaras jausingu žodžiu atsisveikino su Kestučiu. Jis palygino žmogaus gyvenimą su rytą tekančios, o vakare besileidžiančios saulės

A.A. Kestutis Janulaitis

keliu. Ir kaip skaudu, kada ta saulė, vos pakilusi į dienos vidurį, staiga aptemsta. Spalio 11 d. didžiulė automobilių eilė lydėjo Kestutį į Marquette Parko Šv. M. Marijos Gimimo lietuvių parapijos bažnyčią. Mišias atnašavo kan. V. Zakaraskas, o solo giedojo operos solistas Jonas Vaznelis. Amžinam poilsiui atsigulė Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, greta savo senelių.

Skaudu buvo žiūrėti į laidotuvių dalyvių liūdesio apstemdytus veidus ir daugelį, bebraukiančius ašarą. Bet kas supras tėvų širdies skausmus, žiūrint į sūnaus karstą, leidžiamą kapinėse į duobę?
Ignas Petrauskas

Laiškas

APIE „AUKŠNIO SAULEIDŽIO JAUNUOLIŲ CENTRĄ“

Paskaičius „Drauge“ E. Barškietienės laišką, Jaunimo centro valdyba nutarė informuoti visuomenę apie vienos „Grandies“ šokėjų grupės repeticijų padėtį Jaunimo centre.

Nežinome, iš kur „Grandies“ ansamblio vadovė ir ansamblio tėvų komitetas sugalvojo, kad Jaunimo centre nėra vietos. Nė vienas iš valdybos narių to nėra pasakęs. Priešingai, Jaunimo centras Chicagoje yra atviras visiems ir visos grupės mielai kviečiamos, žinoma, prašome taikytis prie Jaunimo centro tvarkos ir laiko. Negalėtume pasakyti, kas buvo ir kur repetavo „Grandies“ ansamblis prieš daugelį metų, nes ši valdyba vadovauja Jaunimo centrui tik antrus metus.

Šiuo metu repetuoja „Ateities“ šokėjų grupė trečiadieniais ir viena „Grandies“ ansamblio grupė, kuriuos suveža tėvai iš plačiai išsisklaidžiusios Chicago ir priemiesčių, antradienio vakarais. Neteko matyti tas grupes šokant nei koridorių, nei vestibulų. Tiesa, ansamblio vadovė pabandė vienintelį penktadienio vakarą sekmadieniai repetuojančiai grupei, kuri suvažiuoja pati, ir daugiau nepasirodė, nors mažoji salė buvo užsakyta ir laikas paskirtas nuo 6 val. iki 10 val. vak. Nepasirodė ir net nepaskambino Jaunimo centro vadovybei, kad galėtų panaudoti šias patalpas kitam tikslui.

Jėzuitai ir Jaunimo centro administracija laikosi nusistatymo, kad Jaunimo centras yra Chicago lietuvių bendruomenės ir atviras visiems kultūriniais vietams, tautinių šokių grupėms, organizacijoms, chorams, ar tai būtų jaunimo ar vyresnio amžiaus grupės. Šiuo metu Jaunimo

centro patalpas naudojami kelios šeštadienines mokyklos, Pedagoginis institutas, Liet. tyrimo centras, tautinių šokių grupės, ansambliai, jaunimo organizacijos. Visi patenkinti Jaunimo centro švara, tvarka, patarNAVIMU. Neteko girdėti nusi-skundimų, išskyrus vieną „Grandies“ šokėjų grupę, kuri reikalauja kažkokių ypatingų sąlygų ir privilegijų.

Kad darbas vyktų sklandžiai be trukdymų ir nesupratimų, Jaunimo centro administracija planuoja patalpų naudojimą ir reikalauja tvarkos, kurios jokiu būdu nenori pripažinti viena „Grandies“ šokėjų grupė.

Eug. Barškietienė be reikalo priekaištuoja dėl jaunos Dariaus ir Girėno mokyklos vaikų darželio mokytojos, nežinodama pagrindinio fakto, kad šeštadieniais Jaunimo centro klasės yra mokyklos vedėjo ar direktoriaus dispozicijoje ir tik jie yra kompetentingi skirstyti klases, keisti patalpas, bet ne Jaunimo centro administracija. Taip, I. Smieliauskienė yra pasiaukojusi, bet komitetas užmiršta, kad įvairių organizacijų vadovai ir valdybos tap pat metų metais dirba veitui ir be jokio pasigarsinimo. Nema-nome, kad jį pasiaukojimas būtų menkesnis.

Jaunimo centro valdyba

DEŠIMTIES IR DVIDEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKACTYS

A.†A. Leonida ir Valerijonas SODEIKAI

Su giliu skausmu širdyse minime mylimų tėvelių mirties sukaktis: Mamytės 10 metų, Tėvelio 20 metų. Už jų sielas bus atnašaujamas Šv. Mišios 8 m. spalio mėn. 26 d. 10:30 val. ryto Šv. Antano parapijos bažnyčioje, Ciceroje.

Prašome gimines ir draugus mūsų brangius tėvelius prisiminti savo meldose. Esame dėkingi visagaliiui Dievui už didžią tėvų meilę mums ir dekojame Jam už džiaugsmą ir skausmą, kuris mūsų šeimą jungia.

Liūdintys – Duktė, 4 sūnūs ir jų šeimos.

Netikėtai mirus
brangiam vyrui ir tėvui, teisininkui

A.†A. KAZIUI JANKAUSKUI,

Jo žmonai dr. MARIJAI, sūnams dr. KAZIUI su šeima ir dr. SAULIUI reiškiamė gilią užuojautą ir draugę gedime.

Lietuvos Dukterų draugija
Detroito skyrius

A.†A. KAZIMIERUI JANKAUSKUI

mirus, liūdedami tariame: „Viešpatie, suteik raminančios paguodos jo artimiesiems – žmonai MARIJAI, Detroito Atkū mokslievių Mindaugo klubo globėjai, sūnams – dr. KAZIMIERUI su šeima ir dr. SAULIUI“.

Detroito Ateitininkai

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

see us for
HOWE financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanuskas, Pres. Tel.: 847-7747
MON-FRI. 9-5 THUR. 9-4 SAT. 9-3
SERVING CHICAGO AND SINCE 1905

TREJŲ METŲ POLITINĖ KALINĖ

Ar atsiras žmogus, į kurį ji būtų iškeista

Sovietų Sąjungos diktatoriai, neišskiriant nė paskutiniojo, o ypač pataikūnais pavergtose kraštuose, praradę žmogiškumą, tautinę savigarbą, ir po 70 m. bando pasaulį maitinti šlykščiais melais, tikėdamiesi, kad tuo jų skėstantis režimas bus išgelbėtas. Koktu, kai meluoja eilinis žmogus, bet tiesiog šlykščiai darosi, kada melų srautas liejasi iš jaunimo auklėtojų, mokslo žinomis apsiaravusių intelektualų, raudonosios imperijos vairuotojų. Kartais jiems pavyksta užsieniečius suklaidinti, bet dažniausiai tuojau ar kiek vėliau jie sugaunami netiesą sakant. Turbūt pasaulyje niekur nėra tiek dvasinių skurdžių, kiek Sovietų Sąjungoje. Tai sovietinio komunistinio režimo produktas. Paskutiniuoju metu amerikiečių žurnalistų akys nukrypo į trejų metų estaitę Kaisą Randperę, gyvenančią Taline, pavergtos Estijos sostinėje. Apie ją plačiai rašo žurnalistas Steve Godstein dienraštyje „The Philadelphia Inquirer“ rugsėjo 28 d. laidoje. Reportažui medžiaga surinkta iš dviejų šaltinių: į Švediją pabėgusio tėvo Valdo Randperės ir dabar Taline Kaisą globojančios senelės Hilja Uuskula. Su Valdu kalbėtasi telefonu, o Hilja slapta buvo aplankyta amerikiečio korespondento ir su ja buvo padarytas interviu.

Apie Valdą Randperę ir jo Estijoje plačiai žinomą dainininkę žmoną Leilą Miller 1984 m. buvo plačiai rašoma ir mūsų spaudoje. Minėtų metų rugpjūčio mėn. kultūrinių mainų dėka jie abudu lankėsi Helsinky, Suomijoje. Laisvalaikio metu pasišalino nuo grupės ir, padedant estui, kuris buvo vedęs švedę, laivą pavyko pabėgti į Stokholmą ir ten gauti politinę globą. Betgi antrajame Baltijos jūros krante liko jų tada vos vienerius metus peržengusi dukrelė Kaisa. Nuo čia ir prasidėjo tėvų kovos su sovietiniais despotais dėl mergaitės atsisveikinimo į Švediją. Randperes, remdamiesi Helsinky susitarimu ir kitomis žmogaus teisių sutartimis, kuriose aiškiai pabrėžta, jog tėvai turi teisę pasiimti bet kur esančius vaikus, reikalavo,

kad sovietai jiems atiduotų dukrelę. Švedijoje esančio rusų konsulato tarnautojas pareiškė, kad Kaisos tėvai niekada nebe-matys. Ginčams dėl vaiko tešiantis toliau, sovietai Valdą Randperę apkaltino, kad jis vargš Švedijoje antikomunistinę propagandą. Betgi žadėjo viską dovanoti, jei jis pasirašys pareiškimą, jog tai daro Amerikos CIA pareigūnų spaudžiamas. Randperėi atsisakius patenkinti sovietų reikalavimus, jie visokiais būdais pradėjo persekioti tėvynėje esančius artimuosius ir Taline net emė skleisti gandus, kad abu Randperes žuvo automobilio nelaimėje. „Mums kelio atgal nėra“, pareiškė Valdas amerikiečių žurnalistui. „Jei grįžtume, mane nužudytų, o Leilą pasiųstų į darbo lagerį“. Anot jo, dar yra daug žmonių, nesuprantančių, kaip sunku yra pabėgti iš Sovietų Sąjungos, net paliekant vaiką. Kaisos atidavimo reikalą tėvams šiuo metu stipriai judina Amerikoje ir Vakarų Europoje gyvenantys estai. Į jų eiles jungiasi JAV-bių politikai ir aukšti vakariečiai pareigūnai. Randperėms gavus Švedijos pilietybę, spaudimas dar labiau padidės.

Šių metų vasarą pas močiutę Uuskulą atėjo nepažįstamas žmogus ir pranešė, kad su ja nori pasikalbėti amerikietis žurnalistas. Pasakė ir datą. Moteriškai tai buvo didelė staigmena ir kartu savotiška rizika, nes jos butas nuolatos KGB agentų buvo stebimas, telefoniniai pasikalbėjimai slapta klausomi. Visgi laimingu sutapimu žurnalistui praėjusio rugsėjo mėn. pavyko pasimatyti su Uuskula.

Iš pasikalbėjimo paaiškėjo, kad prieš dukrai ir žentui pabėgant į Švediją, ji gana gerą darbą turėjo mėsinėje – buvo vedėjo pavaduotoja. Dirbdama prie maisto, nelegaliai galėjo padėti ir kitiems žmonėms. Nurodė ir vieną pavyzdį. Dukterėčiai, norinčiai ištėkėti už suomio, sovietai nedavė išvažiavimo vizos. Uuskulai vienam politrukui pakibus gerą gabalą mėsos, reikalai greitai buvo sutvarkyti. Minėtiems asmenims pabėgus į Šve-

diją, ji tuojau buvo atleista iš darbo. Tas pats atsitiko ir su vyru. Nuo to laiko gyvena iš paveldėjimo būdu gauta pinigų. Šiuo metu, amerikiečių pinigais vertiniant, dar turi apie 9000 dol. Jų užteks porai metų. Močiutė baiminasi, kad, pinigams pasibaigus, Kaisa gali būti atimta ir išvežta į prieglaudą.

Pasakotoja nusiskundė, kad vyksta nuolatiniai tardymai. Politrukai grasina, jei Uuskula ir toliau kalbės apie pabėgusius, iš jos atims Kaisą, o ją išveš į psichiatriinę ligoninę arba deportuos į Sibirą. Ji aiškina, kad visai nebijo, koks bus jos likimas. Jai tik svarbu, kad nebūtų atimta dukraitė. Esant tokiai padėčiai, kaimynai vengia su jais palaikyti bet kokius ryšius. Praėjusio liepos mėnesio trečią, Kaisai suėjus trejus metus, dėdė jai siuntė pasveikinimo atvirutę. Ji grįžo atgal su užrašu: adresas nesurastas.

Kalbėtoja pareiškė, kad, nežiūrint išgyventų sunkumų, ji jaučiasi laiminga, nes žino, jog pabėgusieji gyvena laisvajame pasaulyje. „Estai gal kentės 500 m., bet vieną dieną vis tiek susilauks laisvės“, pridėjo ji. Priminus, kad jos žentas optimistiškai tikisi, kad ir jo duklė anksčiau ar vėliau augs laisvoje bendruomenėje. Uuskula, papurčiusi galvą, tarė: „Mano manymu ištraukti žmones iš čia yra tik viena galimybė – iškeisti juos į šnipus, kaip buvo padaryta Nicholas Daniloff atveju. Bet kas gi norės mažą mergytę keisti į šnipą?“

Įdomūs du dalykai. Ką sovietai darys su drasia, tauria Estijos patriote ir ar jie atlaikys vis didėjantį spaudimą dėl Kaisos išleidimo į Švediją. Visa tai paaiškės ateityje.

Igu straišniu buvo praplėsta jau susenusi sovietinio režimo kaukė ir stipriai apdraskytas jų melagingas mitas, jog Sovietų Sąjunga yra humaniškausias kraštas pasaulyje. Reportažą turėjo progos paskaityti apie milijonas žmonių.

B. V.

A.†A. ALGIMANTAS BANYS

Gyveno Chicagoje Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1986 m. spalio 23 d., sulaukęs 56 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 37 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Valentina; duktė Loretta; 2 sūnūs: Jayson ir Algimantas su šeima; motina Elena; brolis Rimas su šeima; uošvienė Ona Martinkienė; seserė Aldona ir Onutė su šeimomis ir kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas Petkaus Marquette, 2533 W. 71 St., koplyčioje, penktadienį nuo 4-9 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, spalio 25 d. Iš koplyčios 10:00 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, duktė, sūnūs, motina ir brolis.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

Mūsų buvusiam Švėkšnos „Saulės“ gimnazijos mokytojui

A.†A. JONUI DANIUŠEVIČIUI

mirus, širdingai užjaučiame buvusią mūsų mokytoją ONĄ JASAITYTĘ-DANIUSEVIČIENĘ, dukrą SILVIJĄ, sūnus VYTAUTĄ ir STASĮ.

Buvę Švėkšnos „Saulės“ gimnazijos mokiniai.

GAIDAS-DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai – 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas – 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas – 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas – 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas – 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. – 974-4410

VASAITIS – BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas – 652-1003

APLINK MUS

x Laikrodžius pasukti vieną valandą atgal reikia nuo ateinančio sekmadienio, spalio 26 d. Geriausia laikrodžius pasukti iš vakaro, einant gulti, nes pamaldos bažnyčiose, eismas ir prekyba bus pagal žiemos laiką.

x Poezijos konkursui Lietuvos krikščionybės jubilėjui paminėti iki šiol gauti trys poezijos rinkiniai ir du eilėraščiai. Rinkiniai: Miglos slapyvardžiu pasirašytas „Sugrįžk dar niekad neišėjęs“, Ados „Zenkla medžiūse“ ir Liepsnos „Aukurai ir altoriai“. Jaunimui skirtose kategorijose atėjo du eilėraščiai: Svajonės „Kristau, mano sviesa“ ir A. Sruojos „Kristaus atėjimas Lietuvoje“. Paskutinis terminas rinkiniams arba eilėraščiams siųsti yra spalio 31 d. (pašto antspaudo data) — 7132 S. Mozart, Chicago, IL 60629.

x Chicagos skaučių turtai šį sekmadienį, spalio 26 d., 3 val. p.p. Lietuvių Tautiniuose namuose rengia rašytojos Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės 100 m. gimimo sukakties minėjimą. Bus Dalios Sruogaitės-Bylaitienės paskaita ir meninė programa. Ten pat bus ir S. Čiurlionienės raštų nuotraukų ir kt. parodėlė. Po minėjimo — kavutė. Visi kviečiami.

x Juozas Pečiulis iš Marquette Parko neatsargaus vairuotojo buvo sunkiai sužeistas Dan Ryan greitkelyje. Jis kritiškai padėty paguldytas Cook County ligoninėje.

x „Technikos Žodis“, nr. 3, išėjo iš spaudos. Numerį redagavo V. Jautokas, technikai prižiūrėjo J. Rimkevičius, V. Jautokas ir A. Vitkus. Yra daug straipsnių, įdomių inžinieriams ir architektams. Šiame numeryje rašo K. Burbas, J. Danys, A. Kizlauskas, M. Šilkaitis, E. Arbas apie arch. S. Kudoką ir kt. Numeris įdomus, ypač įdomus (kažin ar kalbiškai tikslius) straipsnis R. Vaičio apie technišką terminologiją, bet geras pats bandymas.

x Lietuvių Opera nuosirdžiai prašo gražinti laimingųjų bilietų šakneles, kurie dar jas nesugrąžino ir dėkoja tiems, kurie jau atsuntė. Operos laimingųjų bilietų traukimas bus lapkričio 22 dienos vakarą Tautinių namų salėje operos baliaus metu. Šiuo būdu jūs padėsite išlaikyti savo operą. Visas pelnas skiriamas naujos operos pastatymui. (pr.)

x Lietuvių fotografų metinės parodos atidarymas bus šį penktadienį, spalio 24 d., 7:30 val. vak. Čiurlionio galerijoje. Visi kviečiami atsilankyti. (pr.)

x Dėmesio! Humoristas aktorius Vitalis Zukauskas atvyksta į Chicago ir spalio 25 d., šeštadienį, 7:00 v.v. Jaunimo centre Lietuvių Fondo bankete visus pralinksmins. Neprašykite progos. Bilietus galima įsigyti L. Fonde — 3001 W. 59th St. ir šeštadienį prieš banketą. Kaina 15 dol., arba įnešę 100 dol. į L. Fondą, gaus vieną svečio bilietą. (sk.)

x Ieškau pirkti knygos „Ant Ribos“, autorius R. Spalis. Moksliu trigubai. Skambinti: 247-0582. (sk.)

x Marijonų bendradarbių sąjungos Chicagos apskrities metinis parengimas bus lapkričio 2 d., sekmadienį. Lėšimo popietė bus 1 val. Marijonų vienuolyno salėje, 6336 So. Kilbourn Ave. Valdyba ir šventės komisija deda visas pastangas, kad popietė būtų sėkminga. Taip pat gražių dovanų bus laimingiesiems. Visus kviečia atsilankyti ir praleisti smagią popietę.

x „Southtown Economist“ spalio 22 d. laidoje išspausdino išsamų straipsnį apie dail. ses. Mercedes, Šv. Kazimiero seserų vienulijos narę, jos meną ir laimėjimus. Taip pat įsidėjo ir jos nuotrauką. Ses. Mercedes dalyvauja parodose, ji dažnai piešia ir žurnalo „Lavo“ viršelius ar iliustracijas.

x Dr. Petro V. Kisieli aus laiškas redakcijai išspausdintas „Chicago“ žurnale spalio nr. Laiškė dr. Kisieli us primena skaitytojams rugpjūčio mėn. pasirodžiusio straipsnio autorių, kad straipsnis turėjo tam tikrą netikslumą. Ben Joravsky parašė straipsnį „A Moment of Truth“ ir aprašė Martin Luther King apsilankymą Chicagoje prieš 20 metų. Kisielius rašo, jog teigimas, kad lietuviai sudarė didžiąją Chicago Lawn gyvenotųjų dalį, yra netiesa. Jis priminė, kad lietuviai prieš 20 metų neprisidėjo prie rasistų demonstracijos, kuri įvyko po King žygio į Marquette Parką.

x Aktorė Laima Šulaitytė skaitys ištraukas iš naujų poetų kūrybos „Ateities“ akademinio savaitgalio atidarymo vakarone lapkričio 7 d. 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Vakaronę sutinkama Ateities literatūros fondo išleista knyga „Keturi“ — jaunųjų poezijos rinkinys.

x Už a.a. M. Varnienės sielą šv. Mišių laike, 8:30 v.v. spalio 26 d. Jėzuitų koplyčioje giedos žemaitės A. Underienė, B. Stravinskienė ir D. Varanekienė, B. Pakštas rageliu atliks „Rauda“, vargonais lydės A. Eitutytė. Minėjimas su paskaita Jaunimo centro posėdžių salėje. Visi kviečiami dalyvauti.

x Lietuvaitė operos žvaigždė solistė Marytė Bizinkauskaitė, prieš išvykdamą dainuoti sunkią Fiordiligi rolę Mozarto operoje „Così fan tutte“ Californijos operoje, Chicagoje duos koncertą Marijos salėje lapkričio 2 d., sekmadienį, 3 val. p.p.

x Elena Wait, Joliet, Ill., Joe Mikulis, Cicero, Ill., K. Stepšys, Grand Rapids, Mich., Will Sumilla, Trumbull, Ct., M.A. Karsas, Sudbury, Mass., Aleksas ir Laima Kulniai, Rancho Palos Verdes, Cal., Petras Petrusaitis, Racine, Wisc., Petras Klimavičius, Worcester, Mass., įvairiomis progomis parėmė „Draugą“ po 10 dol. auka. Labai dėkojame.

x Chicagos Anglijos lietuvių klubo rudens balius įvyks šį šeštadienį, spalio 25 d. 7 val. v., Šaulių salėje. Meninę programą atliks Linda Burbienė. Šokiams gros Gintaro orkestras. Dėl informacijų skamb. 778-2615. (pr.)

x Lemonto LB rudens balius įvyks šeštadienį, lapkričio 8, Old Oak Country Club. Vakaras prasidėda 6:30 Bus skani karšta vakarienė, linksma meninė programa. Šokiams gros „Vyčio“ orkestras. Maloniai kviečiame visus dalyvauti ir linksmai praleisti vakarą. Bilietų kaina 20 dol. (studentams 15 dol.). Stalus galima rezervuoti skambinant 257-6739 arba 257-7071. Laukiame!! (sk.)

PLB Vasario 16 gimnazijai remti centrinis komitetas. Iš kairės sėdi: V. Šilienė, I. Biskienė, K. Milkovaitis, N. Ambrozaitė ir B. Jasaitienė; stovi: S. Daulienė, J. Žygas, R. Vaitys, A. Mačienė, M. Marcinkienė ir A. Juodvalkis.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS 46 SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos 46-asis suvažiavimas įvyko spalio 18 d. Lietuvių Tautiniuose namuose Chicagoje. Suvažiavimą atidarė Altos pirmininkas Teodoras Blinstrubas. JAV himnas sugiedotas vadovaujant sol. Alg. Braziui. Pirmininkas T. Blinstrubas, sveikindamas garbės svečius, Altos delegatus, skyrių atstovus ir visus kitus dalyvius, atvykusius į 46 Altos suvažiavimą, pabrėžė, kad šiame suvažiavime bus apžvelgti praėjusių metų darbai ir aptarti ateičiai nauji uždaviniai. Pakvietė dalyvius atsistojus susikaupimo minutę pagerbti mirusius Altos

darbuotojus. Jautrią ir patriotinę invokaciją sukalbėjo Altos informacijos vadovas kun. dr. Juozas Prunskis.

Suvažiavimo dalyviai priėmė iš anksto nustatytą darbotvarkę. Pagal priimtą darbotvarkę į prezidentūmą pakvietė inž. Alf. Shukį, St. Peterburgo atstovą, Vl. Šoliūną, Chicagos Altos tarybos pirmininką, Antaną Norų, Detroito organizacijų atstovą, Clevelando Altos sk. pirmininką Alg. Pautienį ir Rockfordo Altos skyriaus pirmininką Stasį Surantą. Į sekretoriatą pakvietė dr. P. Vytautą Dargį, Ed. Jasiūną ir Vikt. Kazemėkaitį, į rezoliucijų komisiją — dr. Joną Valaitį, dr. Vl. Šimaitį, Viktorą Naudžių, Antaną Skirų, Petrą Ažuolą, Andrių Juškevičių ir Oną Jokūbaitienę, į mandatų komisiją — Petrą Bučą, Ireną Blinstrubiene ir Mariją Barienę. Prezidiumą, sekretoriatą ir pasiūlytas komisijas suvažiavimo dalyviai patvirtino.

Suvažiavimą sveikino Vliko atstovas Vytautas Jokūbaitis, Šaulių s-gos atstovas Stepas Paulauskas, Amerikos Lietuvių Tautinės s-gos atstovas Petras Bučas, Balfo vardu Mariją Rudienę išklė Altos ryžtą, siekiant atstatyti Lietuvos suverenumą. Džiaugėsi sutartina Altos ir Balfo veikla. Lietuvių Krikščionių demokratų vardu pirmininkas inž. Antanas Rudis, K. Repšienė, Vyskupo P. Baltakio vardu sveikino New Yorko Altos skyriaus atstovas Petras Ažuolas. St. Peterburgo skyriaus pirmininkas inž. Alf. Shukis sveikindamas iškėlė kun. Ad. Stašio, Elenos Devenienės-Grigaitienės ir Myk. Karaičio aukas. Bostono Altos skyriaus vardu dr. Alg. Budreckis sveikindamas iškėlė aukas Sandaros skyriaus — ir savo Chicagos Altos vardu Vl. Šoliūnas iškėlė auką. Ant. Marmos sveikino spaudos klubo vardu.

Sveikinimus raštu perskaitė Gr. Lazauskas. Sveikino vysk. V. Brizgys, kun. Ad. Stašys, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vardu Vytautas Kamantas, JAV Lietuvių Bendruomenės vardu Alg. Gečys, E. Vengianskas Jūros šaulių vardu, Detroito lietuvių organizacijų vardu dr. Alg. Barauskas, Vyčių pirmininkas V. Petrauskas, Pittsburgho Altos skyriaus Pov. Dargis, prof. J. Stukas, Albertas Misiūnas Vilniaus krašto lietuvių vardu.

Pabaigus sveikinimus, mandatų komisijos vardu Petras Bučas pranešė, kad suvažiavime dalyvauja 44

Altos valdybos ir tarybos atstovai, organizacijų atstovai, 10 skyrių atstovai, 3 spaudos bendradarbiai ir 35 svečiai. Iš viso suvažiavime dalyvauja 105 žmonės.

Po to buvo gana ilgas pirmininko T. Blinstrubo pranešimas. Baigus T. Blinstrubui pranešimą, atvyko Lietuvos gen. kons. Vl. Kleiza. Jis šiltais žodžiais pasveikino suvažiavimo dalyvius ir palinkėjo, kad Altos skyriai Vasario 16 minėjimuose įneštų daugiau gyvumo ir minėjimo programą padarytų turiningesnes.

Pagal priimtą darbotvarkę pranešimus padarė Altos pirm. vadovuotjas dr. Jonas Valaitis. Jis painformavo apie Jungt. Pabaltiečių komiteto veiklą. Washingtone daug dirbama OSI bylų reikalais. Altos sek. Gr. Lazauskas painformavo apie sklandų sekretoriato darbą. Apie informacijos parūpinimą spaudai, įvairioms įstaigoms ir asmenims pranešimą padarė kun. dr. J. Prunskis.

Altos izd. M. Pranevičius pranešė, kad Alta nuo praeito suvažiavimo 1985 m. spalio 1 d. ligi 1986 m. rugsėjo 30 d. turėjo pajamų 64,160.13 dol., išlaidų 61,853.41 dol. Kasos balansas 1986 m. spalio 1 d. 56,887.49 dol. Joint Baltic American National Committee paremti skirta 14,400 dol.

Izd. globėjai Vytautas Abraitis, dr. Algirdas Budreckis ir Birutė Skorubskienė, patikrinę Altos piniginę atskaitomybę, kasos knygas, išlaidų ir pajamų dokumentus pradedant 1985 m. spalio 1 d. ligi 1986 m. rugsėjo 30 d. rado, kad faktinis Altos kasos balansas iki š.m. spalio 1 d. yra 56,887.49 dol. Altos kilnojama ir nekilnojamo turto sąrašas (namas ir inventorių vertas 67,219.15 dol. Tuo būdu Alto aktyvas yra 124,106.69 dol.

Altos atstovas Washingtono dr. Jonas Genys savo pranešime apie JBANC veiklą pažymėjo, kad Jungt. Pabaltiečių komitetas Washingtono per metus turėjo 18 posėdžių. Kasmet būna Altos estų ir latvių centrinių organizacijų vadovų suvažiavimas. Jungt. Pabaltiečių komitetas daug dirbo, kol buvo prarastas Pabaltijo Laisvės dienos nutarimas.

Po trumpų diskusijų visi pranešimai suvažiavimo dalyvių buvo priimti ir patvirtinti.

Skyrių pranešimai
Skyrių pranešimus pradėjo So. Bostono atstovas dr. Algir-

das Budreckis. Jis pažymėjo, kad į So. Bostono Altos veiklą yra įsijungusi ir vietos JAV lietuvių bendruomenės apylinkė. Jo manymu aukos, gautos vasario 16 d. minėjimuose, turėtų būti sunaudotos tik Lietuvos laisvinimo reikalams. Kas skiria Vasario 16 d. minėjime auką Vasario 16d. gimnazijai paremti, kokias knygas išleisti ar panašioms reikalams, jo nuomone, šitoki būdu toks aukotojas Lietuvos laisvinimo bylos neparemia. A. Juškevičius painformavo, kad Cicero Altos valdyba turėjo 10 posėdžių. Aukų surinkta 1520 dolerių. Organizutas laišku siuntimas aukštesiems pareigūnams dėl OSI. Santykiai su organizacijomis geri. Vl. Šoliūnas, Chicagos Altos sk. pirm., pranešė, kad skyriaus veikla gera ir gyva. Iš Vasario 16 minėjimo Altos centrui perduota 10,000 dol. Dalyvaujama Pavergtų tautų demonstracijose. Dirbama sutartinai. Clevelando pranešimą padarė inž. A. Pautienis. Veikla aktyvi. Skyriuje dalyvauja apie 20 organizacijų. Vasario 16 proga pasiekta amerikiečių spauda ir televizija. Detroito Lietuvių Organizacijų centrą sudaro 17 organizacijų, pranešė apie tai Antanas Norus. Vietos dienraščiai Vasario 16 proga rašė apie Lietuvą. Dalyvaujama kitų Pabaltijo tautų nepriklausomybės minėjimuose. Hot Springs Altos skyriui atstovavo A. Bertulis. Skyrių sudaro beveik vieni pensininkai. Vasario 16 aukų surinkta 845 dol. Pasiūsta gerokas skaičius telegramų dėl K. Linno.

A. Skirius informavo apie Los Angeles Altos skyrių. Savo pranešime jis pabrėžė, kad buvo siūsti laišškai kongresmanams dėl OSI. Altos centrui pasiūsta 4500 dolerių. Amerikiečių laikraščiai įveda lietuvių laiškus. Dalyvaujama latvių ir estų minėjimuose.

A. Vinikas pranešė, kad Lake, Ind., apskr. Altos skyrius minėjimams gauna radijo stotyje laiko apie Lietuvos reikalus. Turimas paradas. Išvakarėse dalyvauja legionieriai, miesto pareigūnai, o sekmadienį būna pamaldos, laisvės kovotojų atminimas, prakalbos dalyvauja kongreso nariai. Jam baigus pranešimą, Altos pirmininkas T. Blinstrubas pasiūlė, kad Albertą Viniką ir Euprosiną Mikuziūtę, kaip pirmuosius Altos kūrėjus ir ilgametius darbininkus, reiktų pakelti į Altos garbės narius. Suvažiavimo dalyviai šiam siūlymui vienbalsiai pritarė ir jie buvo išrinkti garbės nariai.

New Yorko Altos atstovas P. Ažuolas pranešė, kad ypatingai geri santykiai su ukrainiečiais ir su vietos bendruomenės nariais. Aukos kasmet didėja. Šiais metais Altos centrui pasūsta 1000 dol. Povilas Dargis kalbėjo apie Pittsburghą, kur Altos skyrius yra tiek senas, kiek ir Alta. Daugumas narių jau JAV-se gimę. Vasario minėjimuose jau reikia vartoti anglų kalbą. Tačiau nežiūrnt to, nors ir vartojama anglų kalba, visi jie jaučia, kad jų kilmės šaknis glūdi Lietuvos žemėje ir jie jaučia didelių sentimentus jos nelaimėje visokeriopa padėti.

V. Kazemėkaitis, Racine, Wisc., skyriaus vardu pranešė, kad jų mažas skyrius Amerikos Lietuvių Tarybai surinko 2000 dolerių Altos centrui. Aukotojai beveik visi pensininkai ir jų tėra tik 35-40 asmenų. Rockfordo Altos skyriaus veiklą aptarė St. Surantas. Apgailėstavo, kad belike nedaug gerų veikėjų. Aukos per 40 metų renkamos tik Altai. Vasario 16 minėjimuose susirenka per trejetą šimtų. St. Peterburgo atstovai inž. A. Shukis džiaugėsi, kad lietuviai dosnūs. Altai šiemet surinkta daugiau. Per metus Altai susidaro aukų 4500 dol. Panaudojama iš centro atsiųstas įrengtuotas

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSĖ

— Dr. A. Šlepetytė-Janačienė, modernių kalbų ir kultūros profesorė Pace universitete, New Yorke, š.m. rugsėjo 28 d. už nuopelnus ir 20 metų intensyvaus bei sėkmingo pedagoginio darbo proga buvo universiteto pagerbta specialiose iškilnėse. Jai buvo įteiktas pažymėjimas ir dovana, dalyvaujant dideliame skaičiui administratorių, profesorių ir jų artimųjų. Prieš porą mėnesių „Herald Statesman“ dienraštyje tilp. platus profesorės pasikalbėjimas su žurnalais ir fotografija. Dr. A. Janačienė yra kelių moklinių organizacijų narė, Pasaulio Lietuvių Katalikų organizacijų sąjungos valdybos pirmininkė ir Lietuvių Katalikų Mokslo akademijos New Yorko Židinio pirmininkė.

— A.a. ses. Apolonija — Marija Pocevičiūtė, Nekalto Prasidėjimo Marijos seserų vienuolijos narė, vienuolynė išgyvenusi 56 metus, po sunkios ligos mirė spalio 16 d. Palaidotas vienuolyno kapinėse Putname, Conn., spalio 18 d.

— New Yorko Lietuvių Atletų klubo valdyba turėjo posėdį spalio 7 d. ir pritarė Sporto sąjungos prašymui surengti JAV ir Kanados sporto žaidynės New Yorke. Čia tokios žaidynės buvo tik prieš 10 metų. Šventės rengimui pirmininkauti buvo pakviestas Pranas Gvildys.

— Lietuvių Religinės šalpos 25-rių metų sukakties proga spalio 25 d. iš Amerikos Balso atvyks ir New Yorko radijo pareigūnas Linas Rimkus su žmona Bernadeta, JAV vyskupų labdaros vieneto reikalų vedėjas Lawrence Pazzullo su žmona, Izabelė ir Juozas Laučkaitis. Šv. Patricko katedroje pamokslą pasakys Amerikos vyskupų generalinis sekretorius tarptautiniams reikalams kun. Bryan Hehir. Bankete, kuris bus garsiajame Waldorf-Astoria viešbutyje, vadovaus Queen kolegijos sovietologas prof. Thomas Bird.

žodis per radiją. Rochesterio Altos skyriaus veiklą aptarė J. Jurkus. Apie 60% ten yra pensininkai, bet aukos didėja. Vasario 15 minėjime surinkta 3119 dol. Altos ir LB sugyvenimas darnus. Rašo laiškus amerikiečių laikraščiams. Bendrai visuose skyriuose ruošiami Vasario 16, Baisiųjų trėmimų minėjimai. Gaunamos gubernatorių, merų proklamacijos.

Pabaigus skyrių pranešimus Altos izd. J. Pranevičius paskelbė, kad suvažiavimo metu gauta aukų 6651 dol. Suvažiavimo metu buvo padaryti du geri ir aktualūs pranešimai. Dr. Kazys Ėringis padarė pranešimą „Mūsų išpareigojimai okupuotos Lietuvos atžvilgiu“ ir Juozas Jurkus „Altos“ skyrių vaidmuo Lietuvos laisvinimo veikloje“.

Suvažiavimui slenkant į pabaigą, rezoliucijų komisijos pirmininkui dr. J. Valaičiui pasiūlius, suvažiavimas priėmė 14 rezoliucijų, kurias pavėdė valdybai, jas peržiūrėjus kalbos atžvilgiu, paskelbti spaudoje.

Suvažiavimą uždaranč pirm. T. Blinstrubas padėjo spaudai ir radijui už suvažiavimo garsinimą. Dėkojo vadovavusiems suvažiavimui. Skatino turėti tvirtą tikėjimą, kad bendra veikla yra pasisekimo pagrindas. Žadino viltį ir kėlė ryžtą, kad tolaimame horizonte šviečia laisvės žibūrys, kuris su dideliais išpareigojimais mus visus kviečia siekti Lietuvos laisvės. Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

Ign. Andrašūnas